

Keski-Suomen Aikajana II/2022

Katsaus Keski-Suomen elinkeinoelämän kehitykseen

Yhteenveto vuoden 2021 loppuun ulottuvista tiedoista

- Vuonna 2021 Keski-Suomen yritysten yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi 7,5 % edellisvuodesta. Koko maassa ylettiin 10,6 %:n kasvuun. Kasvuprosentit kertovat talouden nopeasta elpymisestä, mutta myös heikosta vertailuvuodesta 2020.
- Kaikille päätoimialoille kirjattiin kasvua vuonna 2021. Keski-Suomessa kaupan alalla vahva kasvu jatkoi, ollen 7,7 %. Kauppaketjut tekivät jopa ennätysellisiä tuloksia. Koronan runtelema yksityinen palvelusektori pääsi heikon koronavuoden 2020 jälkeen jälleen kasvun uralle ja ylsi 7,3 %:n kasvuun. Keski-Suomen hyvän voinnin klusteri sisältää majoituspalvelut, kulttuuri- ja viihdetoiminnan, urheilutoiminnan sekä huvi- ja virkistyspalvelut. Nämä yksityisen palvelusektorin alat menettivät 26,5 % liikevaihdostaan vuonna 2020 ja liikevaihto jäi prosentin miinukselle myös vuonna 2021.
- Rakentamisen alan liikevaihto kasvoi vuonna 2021 6,2 % edellisvuodesta. Kirri-Tikkakoski –tiehanke valmistui vuoden 2021 loppuun ja mm. teollisuusrakentaminen oli maakunnassa vilkasta.
- Keski-Suomessa teollisuuden liikevaihdon 4,7 %:n kasvu jäi selvästi pienemmäksi kuin koko maan 12,8 %:n kasvu. Kaipolan tehtaan lakkauttamisen jälkeen kurottavaa riittää, mutta suunta on oikea. Erityisen vahvasti Kaipolan aluetalousvaikutus näkyy maakunnan vientiliikevaihdossa. Vienti kasvoi vuonna 2021 vain 3,1 % erittäin heikosta edellisvuodesta, koko maan kasvun yltäessä 15,8 %:iin. Teknoliateollisuus jatkoi edelleen vahvassa kasvussa.
- Keski-Suomen yritysten henkilöstömäärä kasvoi vuonna 2021 2,7 % edellisvuodesta. Kasvu kertyi erityisesti yksityisistä palveluista ja kaupan alalta. Rakentamisen alalla ja teollisuudessa henkilöstömäärä pysytteli vuoden 2020 tasolla. Keski-Suomen yritykset raportoivat laajasti osaavan työvoiman puutteesta.
- Seuduittain tarkasteltuna Jyväskylän ja Saarijärvi-Viitasaaren seuduilla yritysten kokonaisliikevaihto ei painunut miinukselle korona-aikana. Jämsän seutua lukuun ottamatta kaikkien seutujen liikevaihdot kasvoivat vahvasti vuonna 2021. Kovinta kasvu oli Äänekosken seudulla, 21,4 % (edellisvuonna laskua 15,9 %). Metsäteollisuuden kehitys ja sen painottuminen biotuotteisiin Äänekoskella heijastuu vahvasti seudun kehitykseen. Saarijärvi-Viitasaaren seudulla yritysten liikevaihto kasvoi 15,1 % vuonna 2021, Keuruun seudulla 13,1 %, Jyväskylän seudulla 8,9 % ja Joutsan seudulla 6,9 %. Myös yritysten henkilöstömäärä kasvoi voimakkaimmin Äänekosken seudulla, 4,0 %. Henkilöstömäärä kasvoi kaikilla seuduilla paitsi Jämsässä.

KESKI-SUOMEN LIITTO

KESKI-SUOMEN
KAUPPAKAMARI

JYVÄSKYLÄ

ÄÄNEKOSKI

 KEULINK

 Saarijärvi

 Witas Oy

Karstulanseutu.
Kehittämissyktio

JÄMSÄ

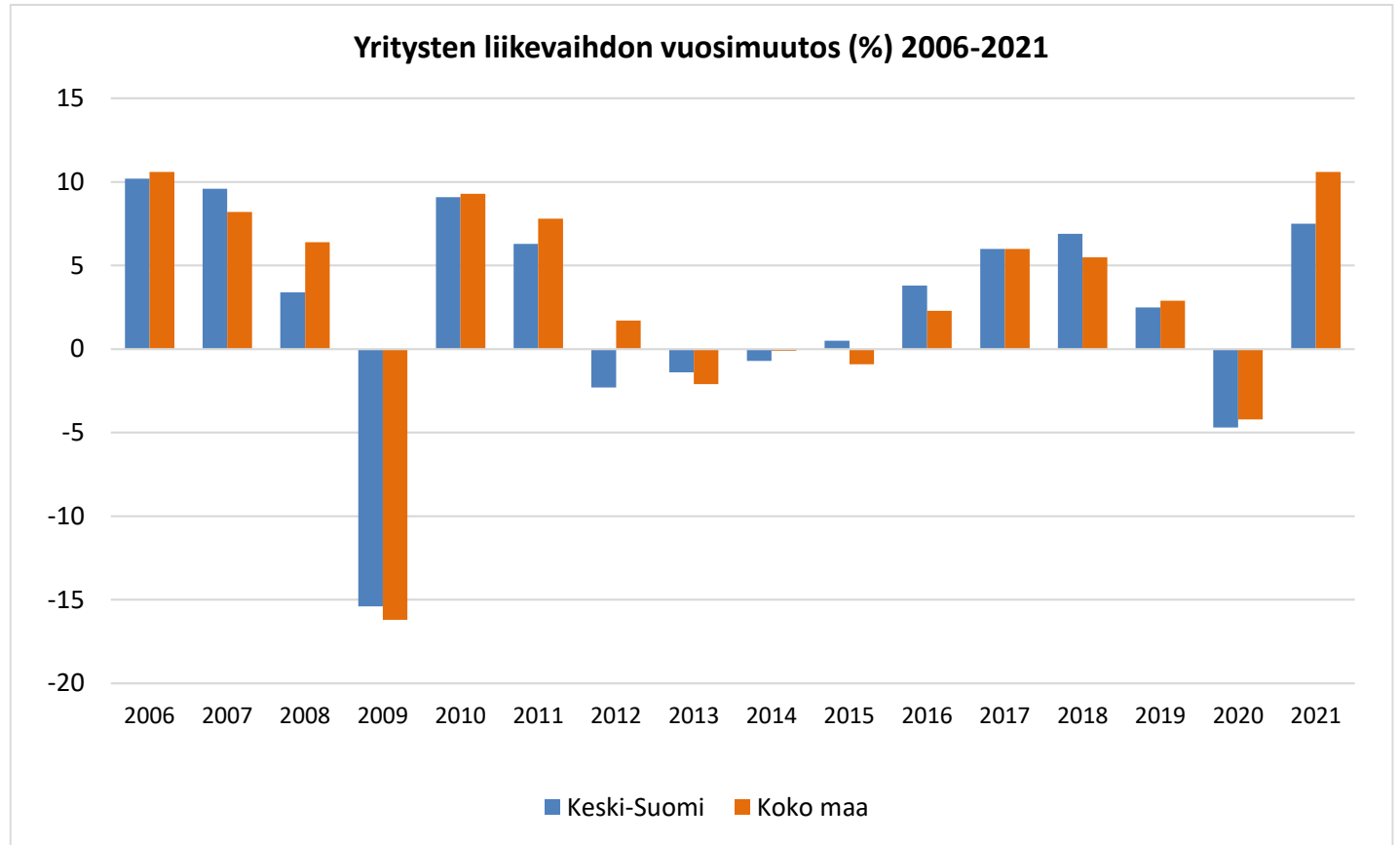
Yritysten liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys Keski-Suomessa vuosina 2006-2021

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Yritysten liikevaihto

Yritysten liikevaihdot kasvoivat vuonna 2021 vahvasti edellisvuodesta, jolloin koronapandemia sysäsi talouden laskuun. Kasvua edisti liiketoiminnan rajoitteiden asteittainen purkaminen, patoutunut yksityinen kysyntä ja voimakkaat talouden elvytystoimet. Maailmantalous oli nopeassa kasvussa.

Keski-Suomessa vuoden 2021 kasvu ylsi 7,5 %:iin, jääden kuitenkin jälkeen koko maan kasvusta.

	Keski-Suomi	Koko maa
2019	2,5 %	2,9 %
2020	-4,7 %	-4,2%
2021	7,5 %	10,6 %

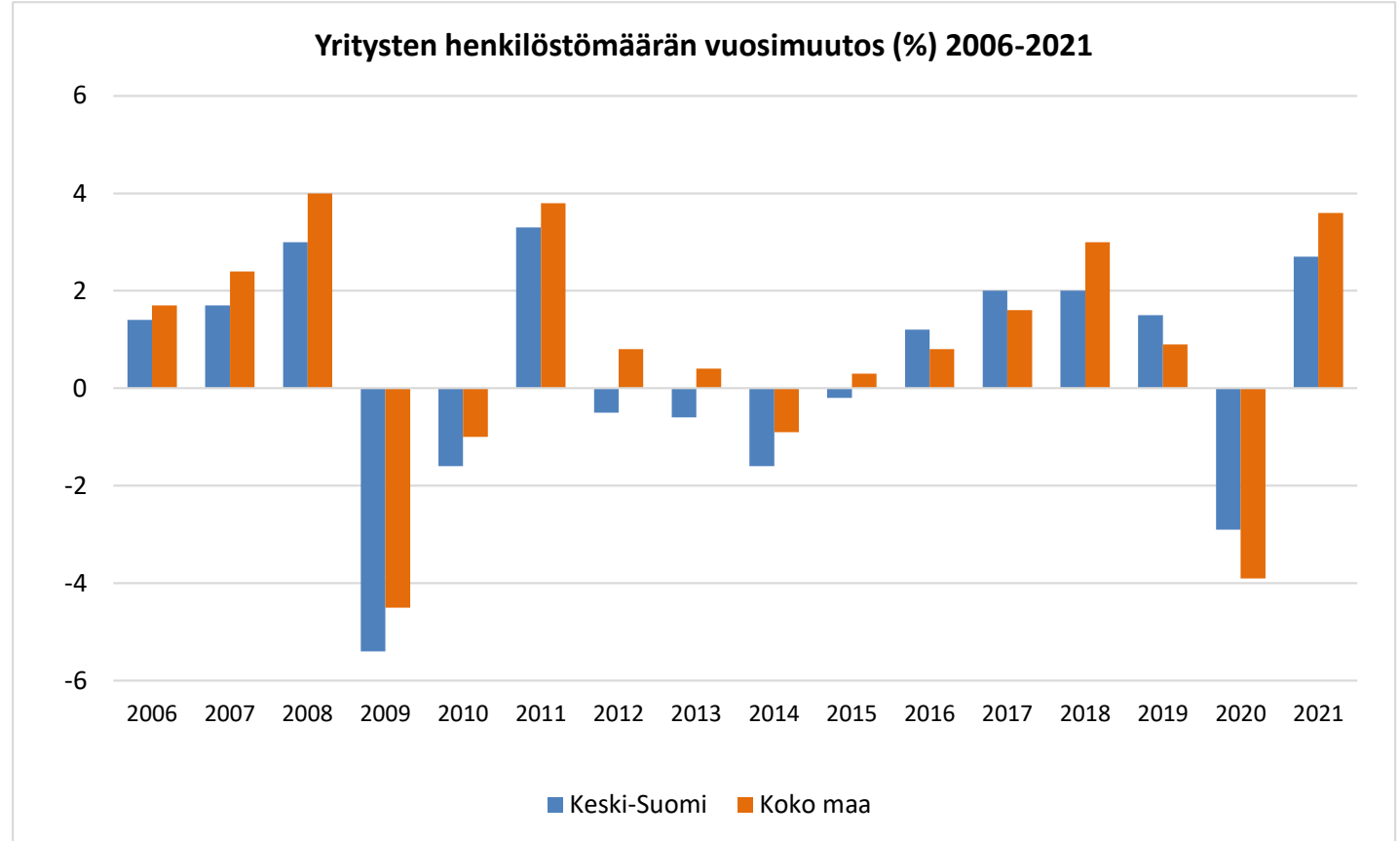

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Yritysten henkilöstömäärä

Yritysten henkilöstömäärä laski ja vuosien 2016-2019 suotuisa työllisyyskehitys päättyi vuonna 2020. Yritysten henkilöstömäärä toipui kuitenkin nopeasti reippaaseen kasvuun vuonna 2021. Useat yritykset eri toimialoilta kertovat osaavan työvoiman puutteesta.

	Keski-Suomi	Koko maa
2019	1,5 %	0,9 %
2020	-2,9 %	-3,9 %
2021	2,7 %	3,6 %

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Henkilöstömäärä-indikaattorilla tarkoitetaan yritysten kokopäivätyöllisten määrää kalenterikuukauden aikana. Esimerkiksi kaksi puolipäiväistä työntekijää vastaa yhtä kokopäivätyöllistä. **Henkilöstömäärä tuotetaan yritysrekisterin kahden vuoden takaisesta henkilöstömäärätiedosta sekä ansiotason muutoksesta puhdistetun palkkasummakehityksen perusteella.** Yrittäjien henkilöstömäärä estimoidaan liikevaihdon kehityksen perusteella. Yrityksille, joilta ei ole kahden vuoden takaista henkilöstötietoa, lasketaan henkilöstömäärä jakamalla yrityksen palkkasumma toimialan keskipalkalla.

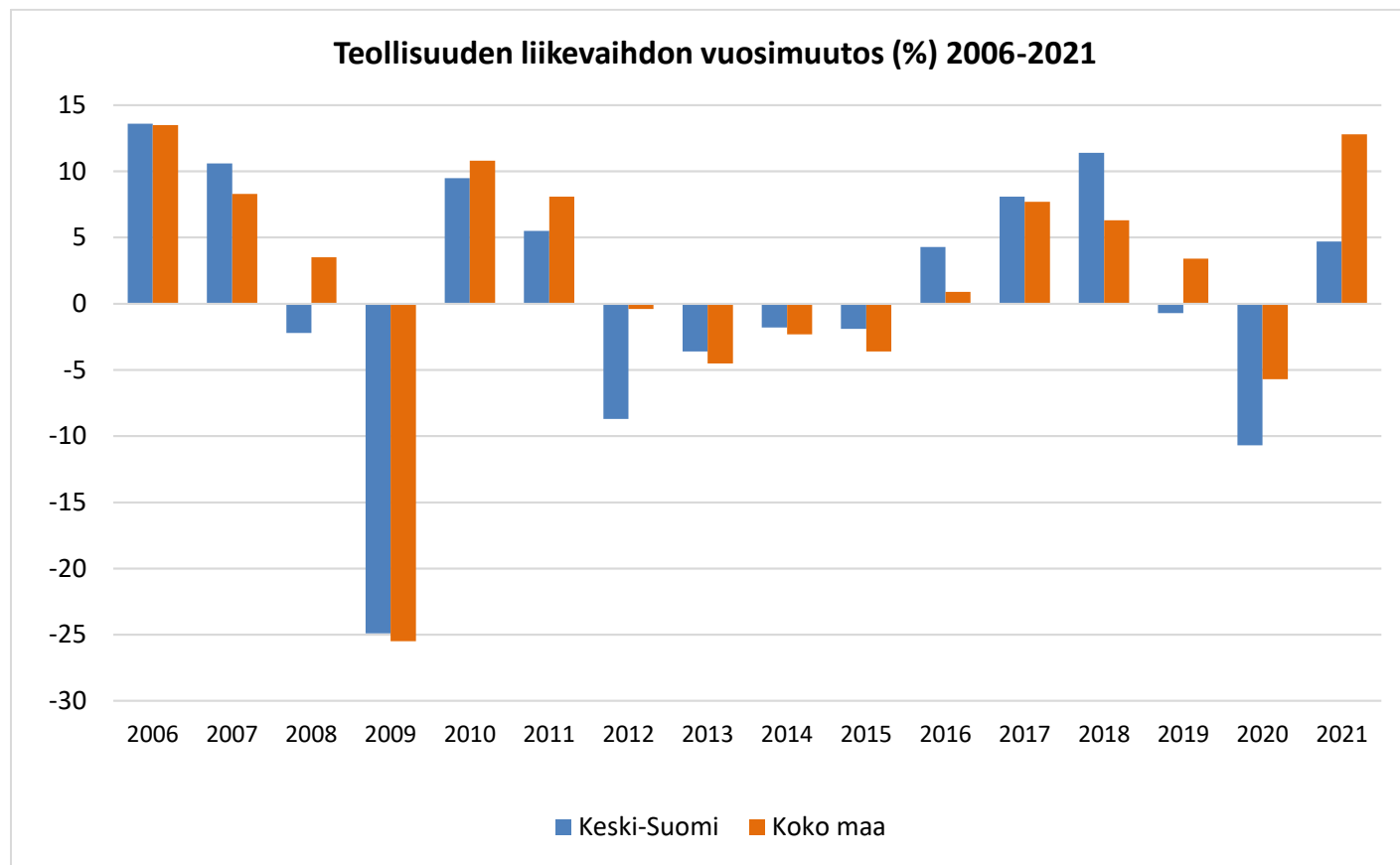
Toimialojen kehitys Keski-Suomessa vuosina 2006-2021

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Teollisuuden liikevaihto

Koronapandemia ei kurittanut teollisuutta yhtä rajusti kuin finanssikriisi vuonna 2009.

Keski-Suomessa teollisuuden liikevaihto kääntyi laskuun jo vuoden 2019 lopulla. Kaipolan tehtaan lopettamisen tuoma isku samaan aikaan pandemian aiheuttamien vaikeuksien kanssa vei liikevaihdon lähes 11 %:n laskuun vuonna 2020. Tätä menetystä kurotaan umpeen. Kasvua kertyi Keski-Suomessa lähes 5 % vuonna 2021. Koko maassa teollisuuden liikevaihto kasvoi lähes 13 %.

	Keski-Suomi	Koko maa
2019	-0,7 %	3,4 %
2020	-10,7 %	-5,7 %
2021	4,7 %	12,8 %

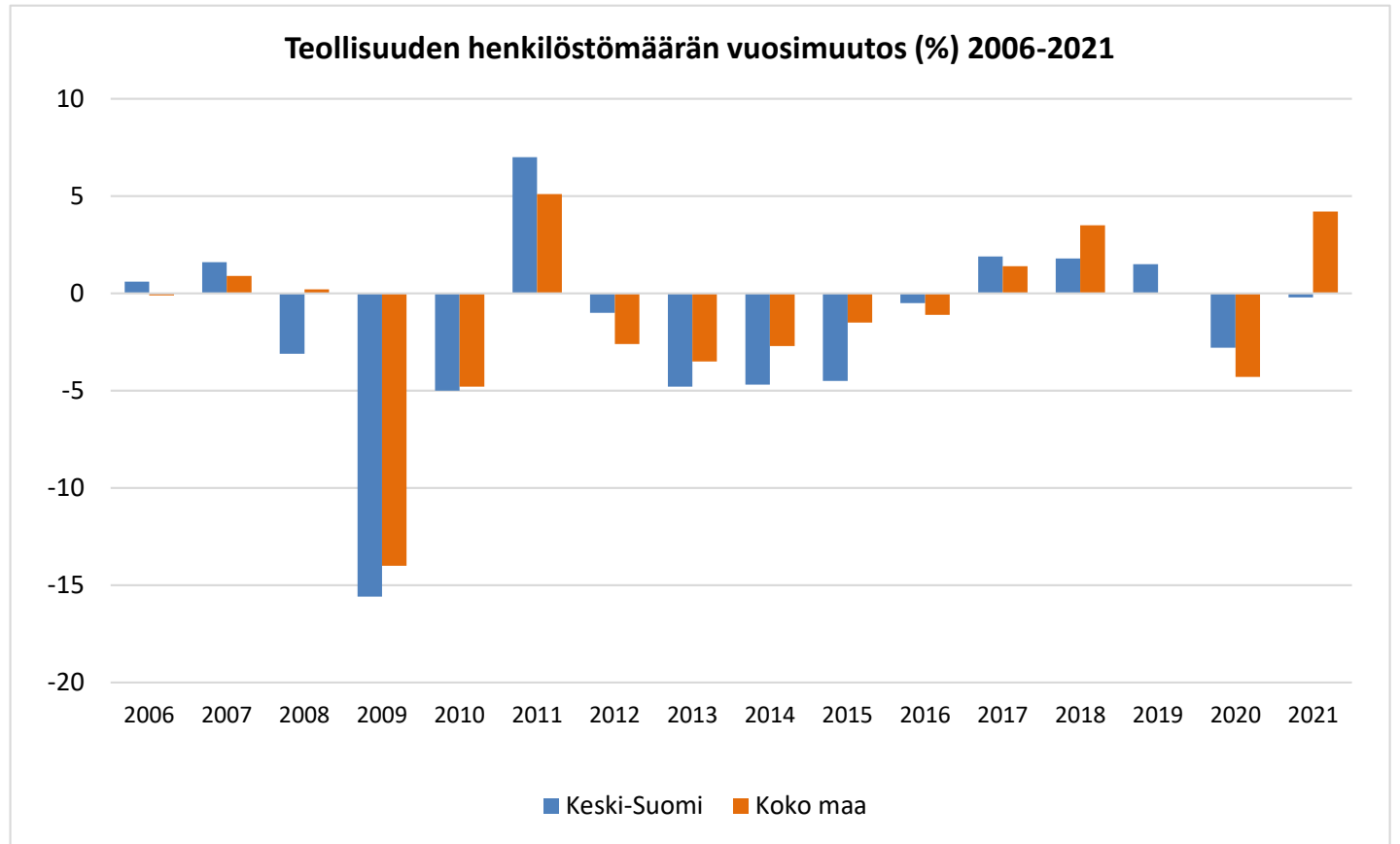

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Teollisuuden henkilöstömäärä

Keski-Suomen teollisuusyrityksissä henkilöstömäärä pysyi vuonna 2021 edellisvuoden tasolla. Viimeisten 10 vuoden aikana teollisuuden henkilöstömäärässä on ollut maltillista kasvua vain vuosina 2017-2019.

	Keski-Suomi	Koko maa
2019	1,5 %	0,0 %
2020	-2,8 %	-4,3 %
2021	-0,2 %	4,2 %

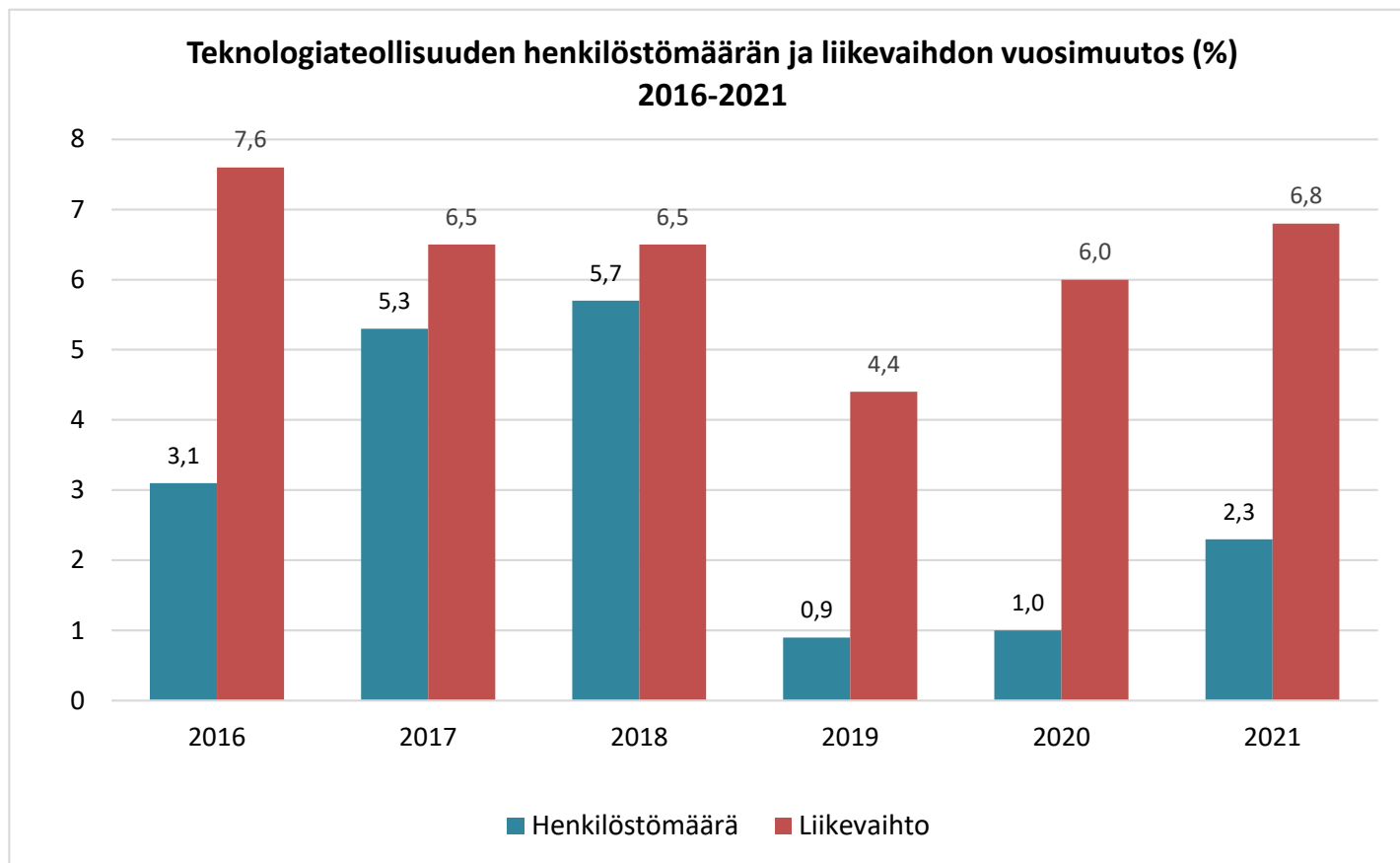

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Teknoliateollisuus

Teknoliateollisuuden liikevaihto on kasvanut 6-7 %:n vuosittaista tahtia jo pitkään Keski-Suomessa.

Myös alan henkilöstömäärä on kasvanut, joskin hieman maltillisemmin viimeisen kolmen vuoden aikana. Alan yritykset ovat kertoneet työvoiman saannin vaikeuksista.

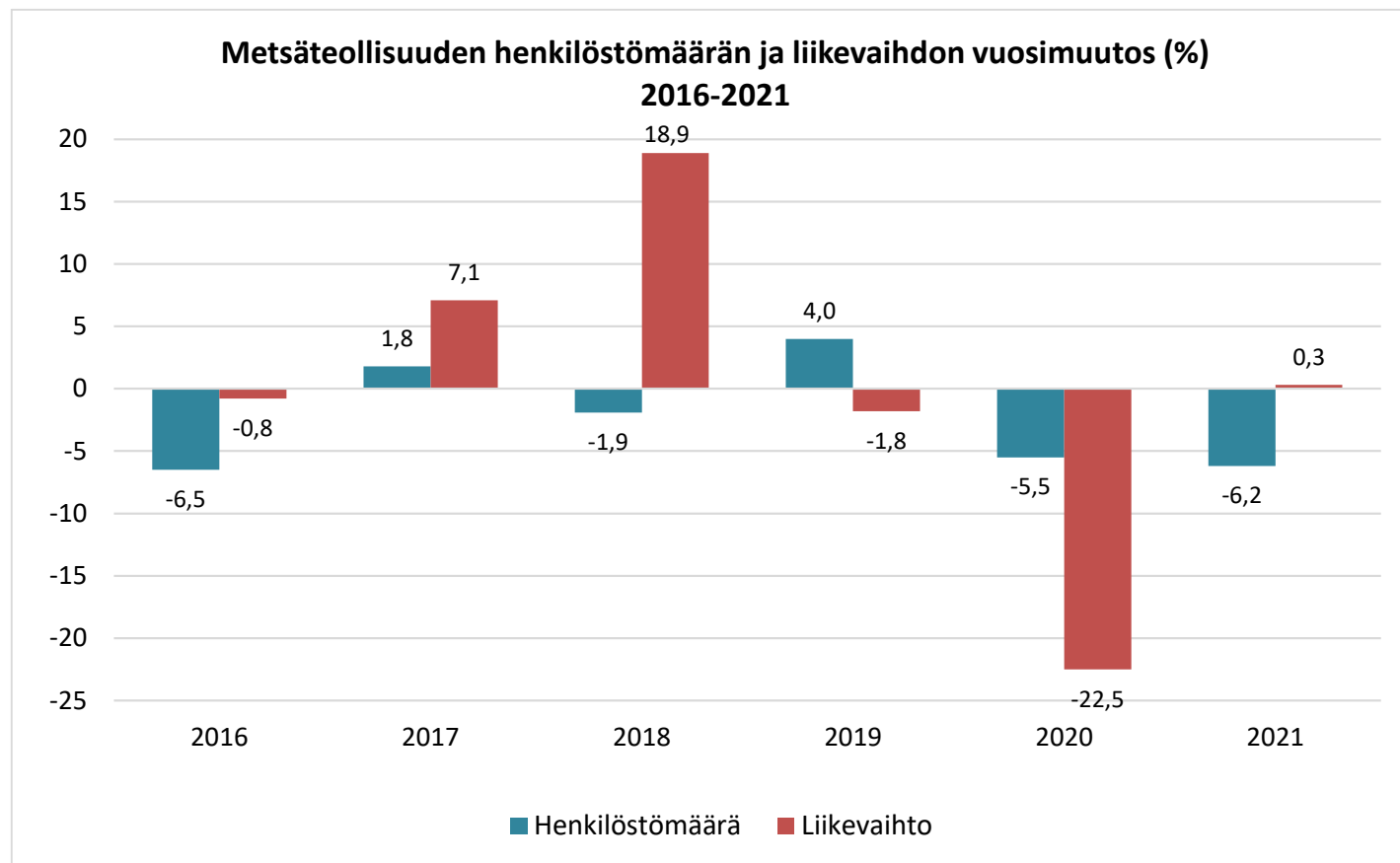

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Metsäteollisuus

Metsäteollisuuden liikevaihto laski Keski-Suomessa vuonna 2020 lähes neljänneksellä edellisvuodesta ja pysyi ennallaan vuonna 2021. Henkilöstömäärä metsäteollisuudessa laski reilusti vuosina 2020-2021.

Liikevaihtojen muutokset heijastelevat metsäteollisuuden rakennemuutosta: Äänekosken uusi biotuotetehdas käynnistyi elokuussa 2017 ja Jämsän Kaipolan paperitehdas hiljensi vuoden 2020 lopussa.

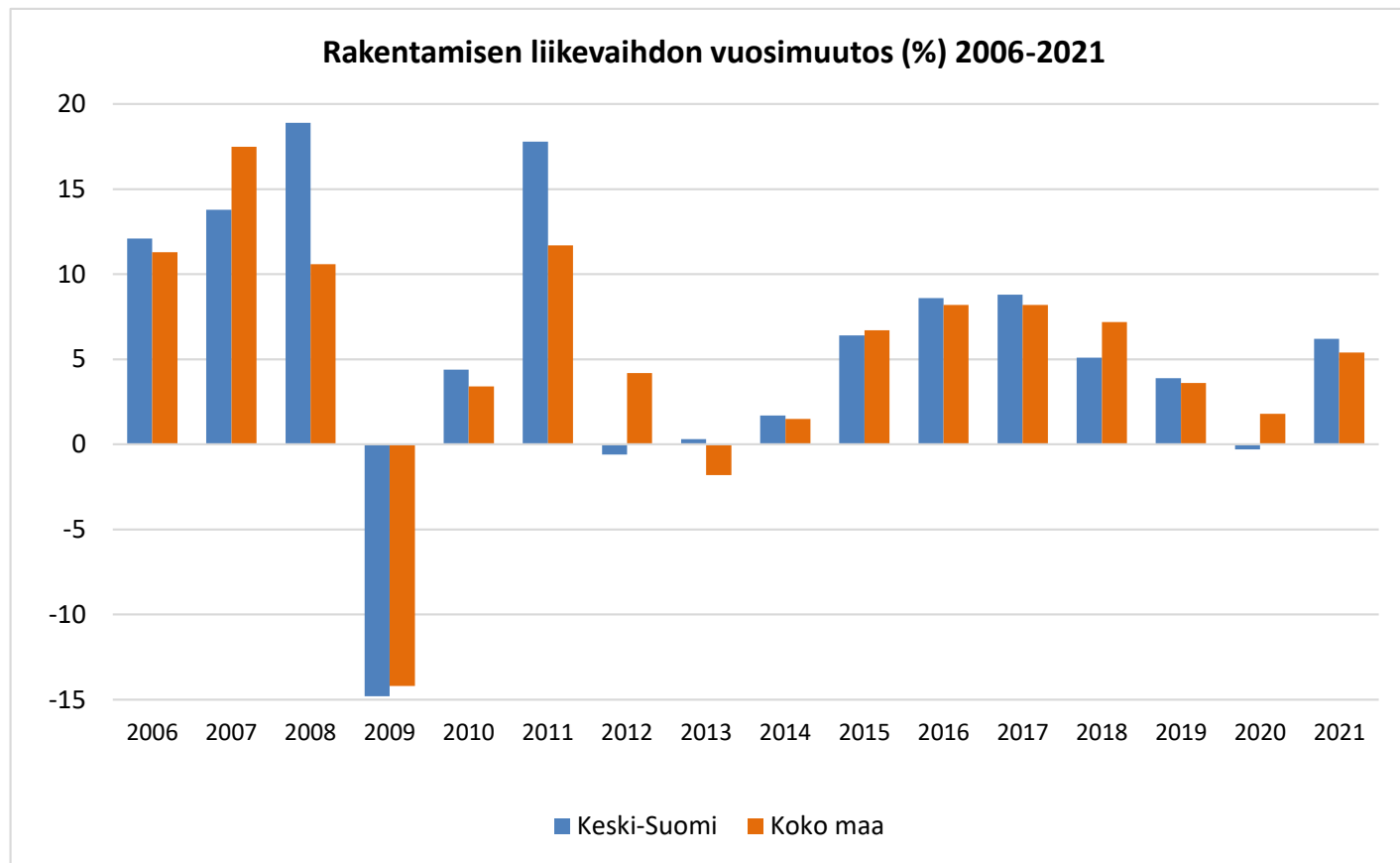

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Rakentamisen alan liikevaihto

Rakentamisen alan liikevaihto notkahti Keski-Suomessa vuonna 2020, mutta oli jälleen vahvassa 6 %:n kasvussa vuonna 2021. Keski-Suomessa isot julkiset hankkeet, sairaala Nova ja Vt 4 Kirri-Tikkakoski, on saatu päätökseen, mutta asunto-, teollisuus- ja korjaus-rakentaminen pitävät yllä alan myönteistä kehitystä.

	Keski-Suomi	Koko maa
2019	3,9 %	3,6 %
2020	-0,3 %	1,8 %
2021	6,2 %	5,4 %

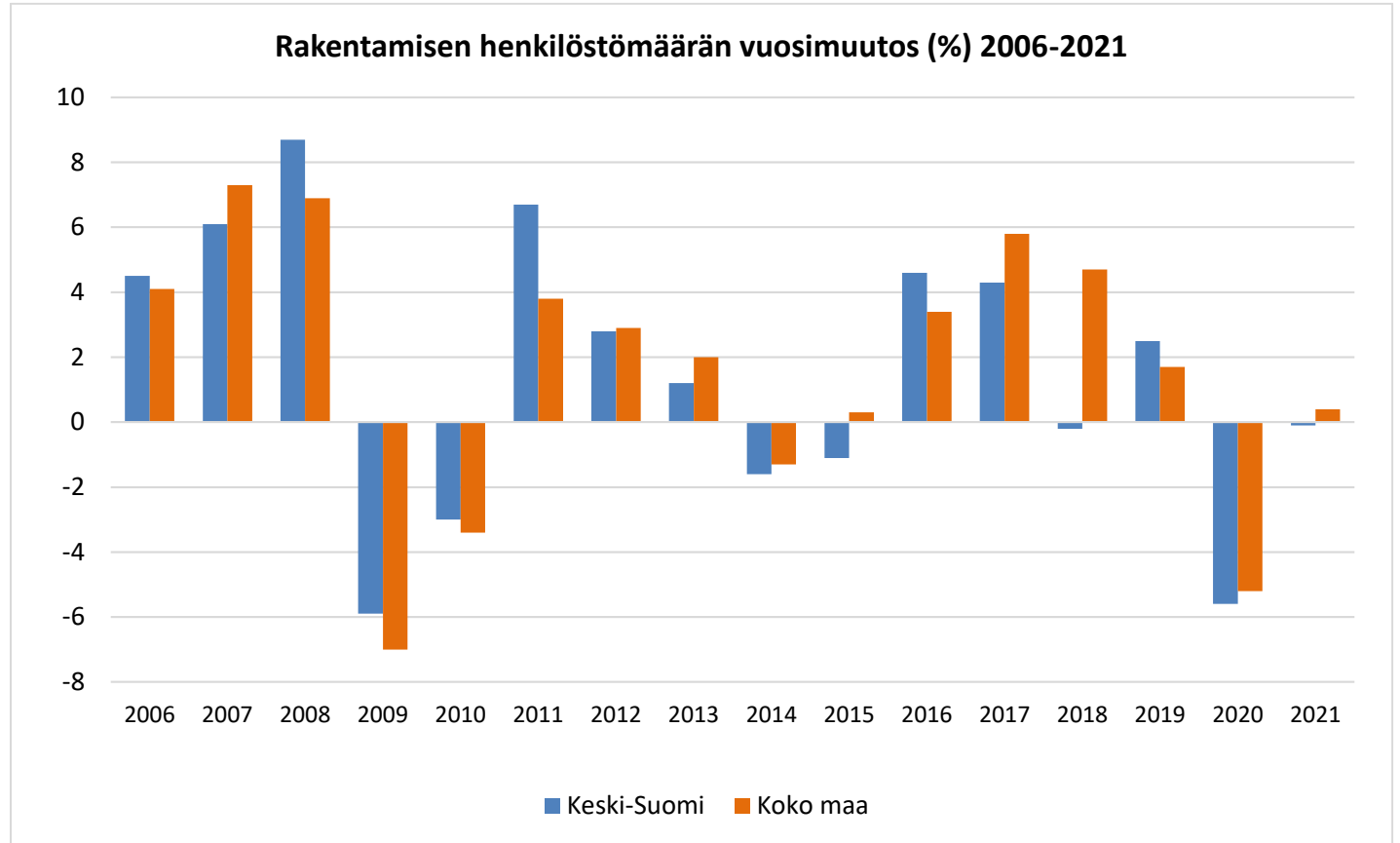

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Rakentamisen henkilöstömäärä

Rakentamisen alan liikevaihdon kehityksestä poiketen, alan henkilöstömäärä laski huomattavasti vuonna 2020 eikä kääntynyt kasvuun vuonna 2021. Myös rakentamisen alalla on raportoitu osaavan työvoiman puutteesta.

	Keski-Suomi	Koko maa
2019	2,5 %	1,7 %
2020	-5,6 %	-5,2 %
2021	-0,1 %	0,4 %

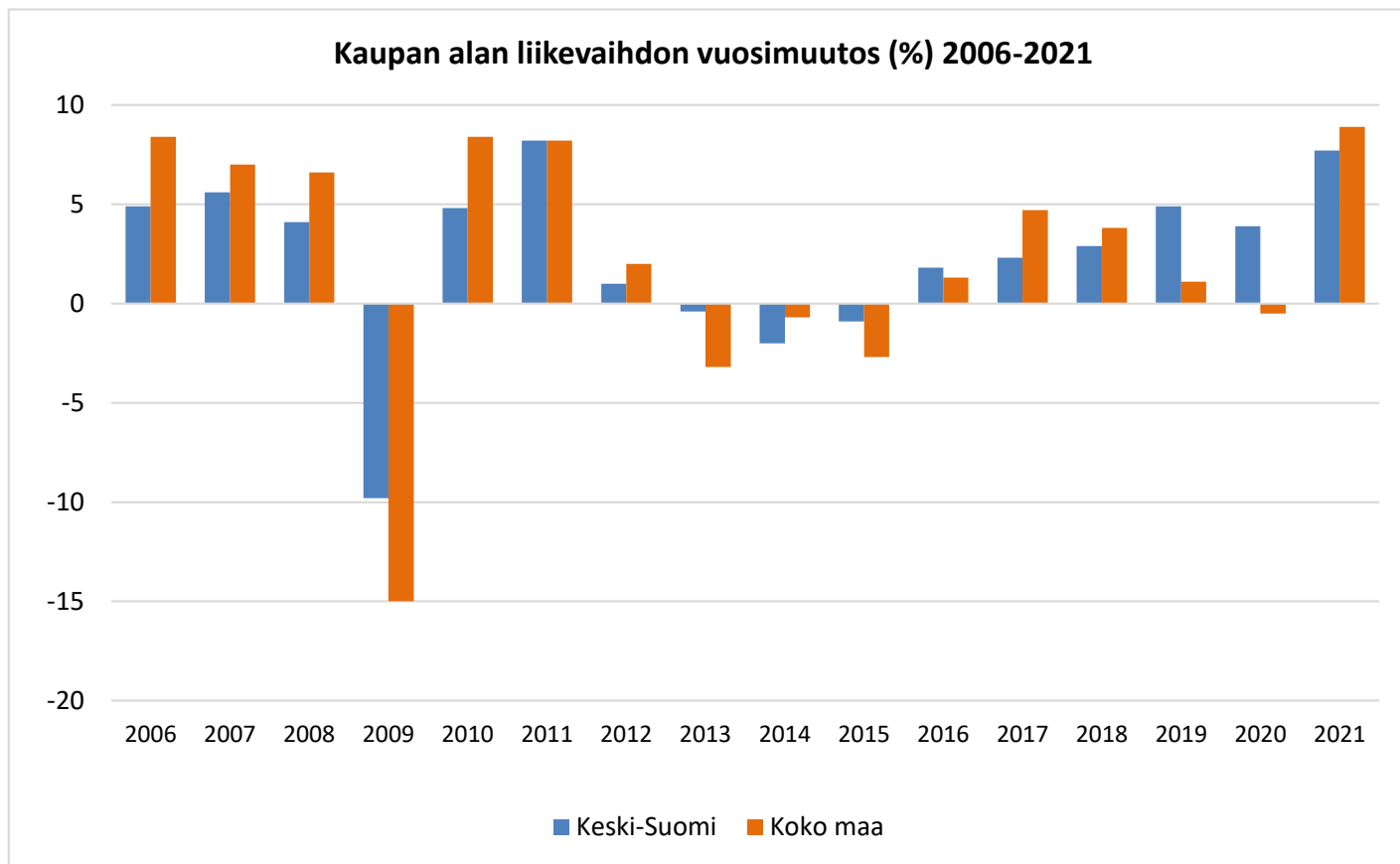

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Tukku- ja vähittäiskaupan liikevaihto

Tukku- ja vähittäiskaupan vuodesta 2016 alkanut liikevaihdon kasvu kipusi lähes 8 %:iin vuonna 2021, ja kauppaketjut raportoivat jopa ennätyksellisistä tuloksista. Koko maasta poiketen Keski-Suomessa kaupan ala ei koronasta juurikaan notkahtanut.

	Keski-Suomi	Koko maa
2019	4,9 %	1,1 %
2020	3,9 %	-0,5 %
2021	7,7 %	8,9 %

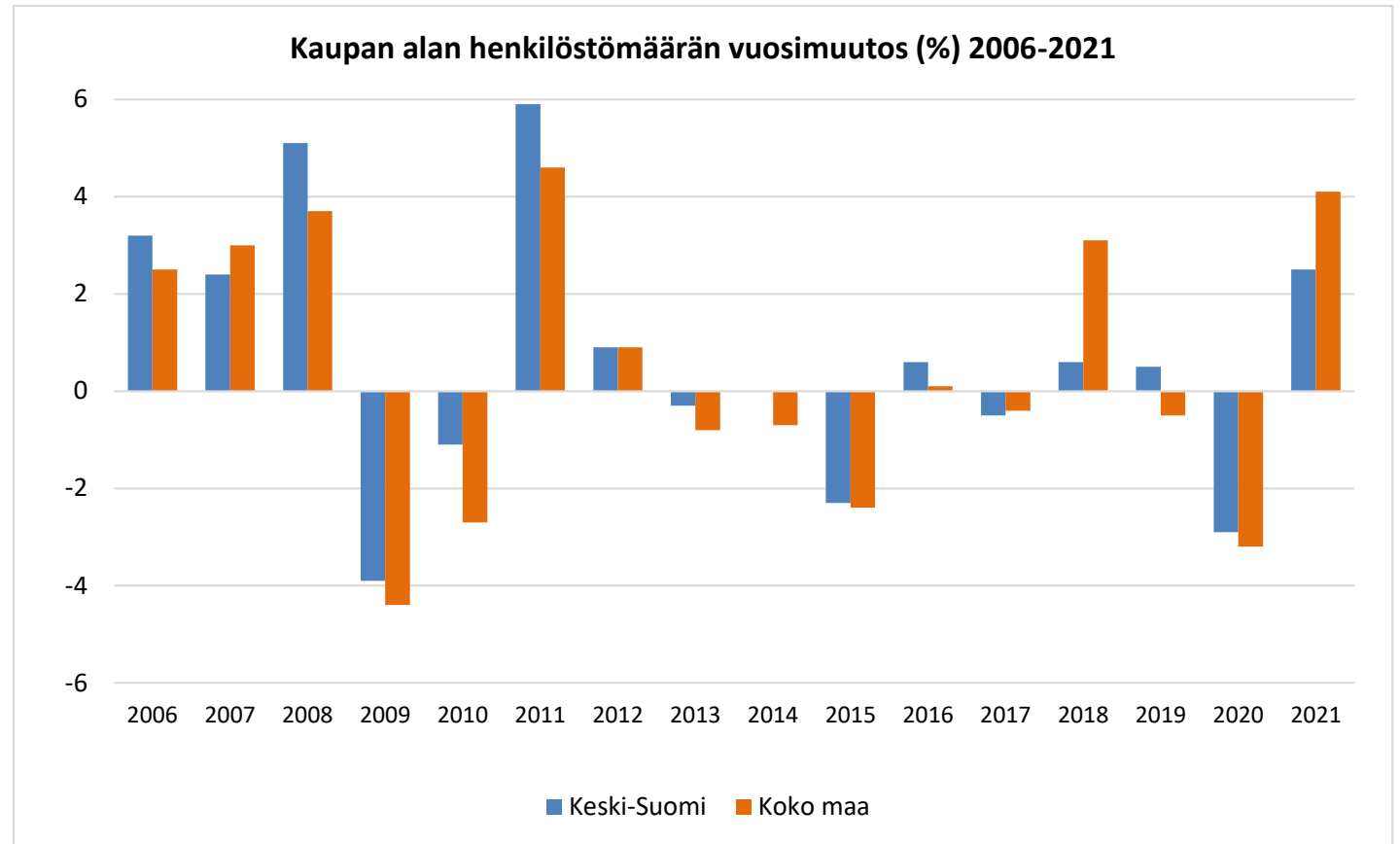

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Tukku- ja vähittäiskaupan henkilöstömäärä

Koronan negatiiviset vaikutukset näkyivät kaupan alan henkilöstömäärässä, joka kuitenkin kääntyi kasvuun vuonna 2021.

	Keski-Suomi	Koko maa
2019	0,5 %	-0,5 %
2020	-2,9 %	-3,2 %
2021	2,5 %	4,1 %

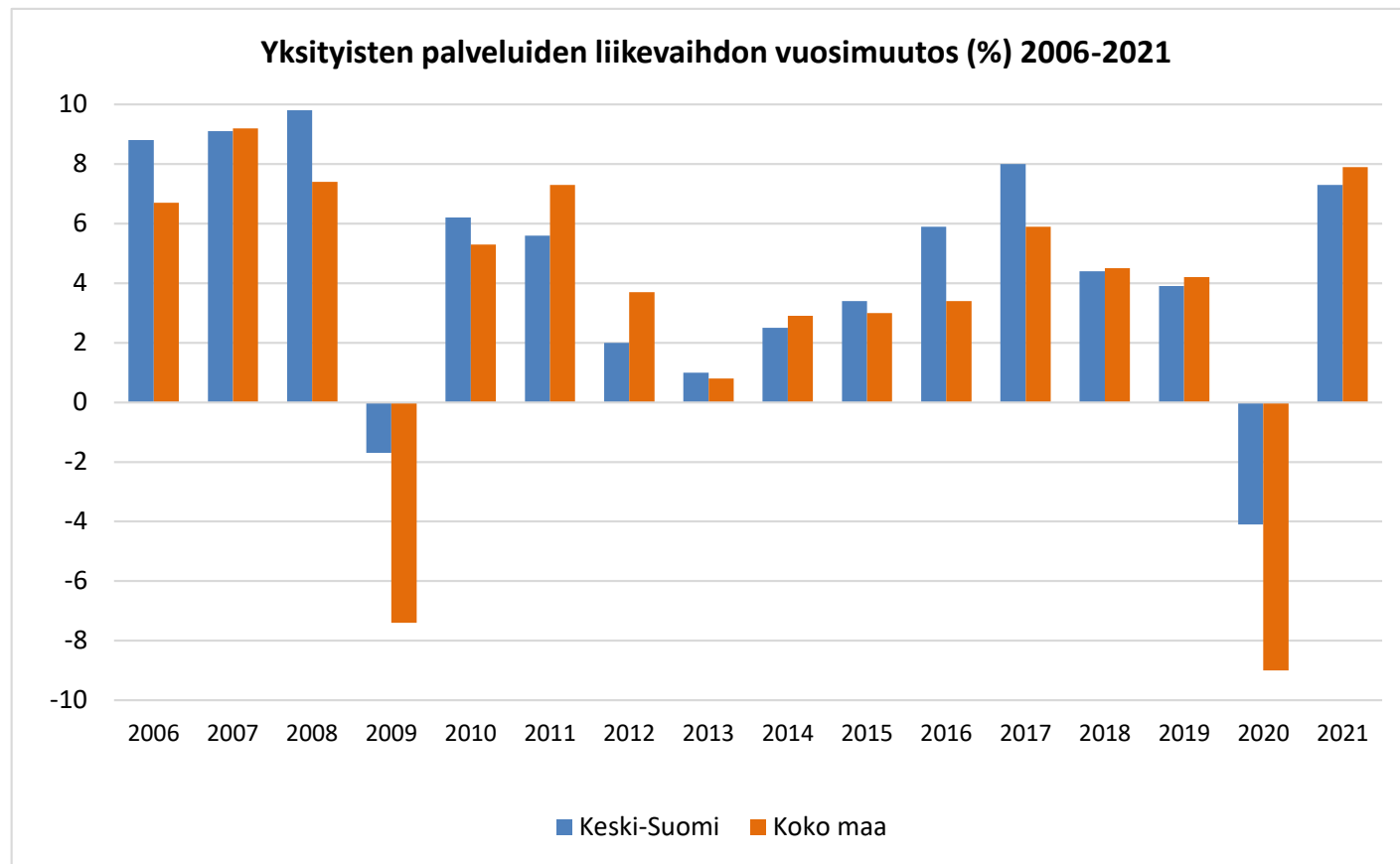
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Yksityisten palvelualojen liikevaihto

Koronapandemia iski rajuimmin palvelusektoriin. Vaikutukset olivat voimakkaammat kuin finanssikriisissä vuonna 2009.

Keski-Suomessa yksityisten palvelualojen yritysten liikevaihto väheni merkittävästi vuonna 2020, mutta koko maata vähemmän. Vuosi 2020 jäänee kuitenkin poikkeukseksi vuodesta 2010 alkaneella kasvun uralla. Ala oli jälleen reippaassa kasvussa vuonna 2021.

	Keski-Suomi	Koko maa
2019	3,9 %	4,2 %
2020	-4,1 %	-9,0 %
2021	7,3 %	7,9 %

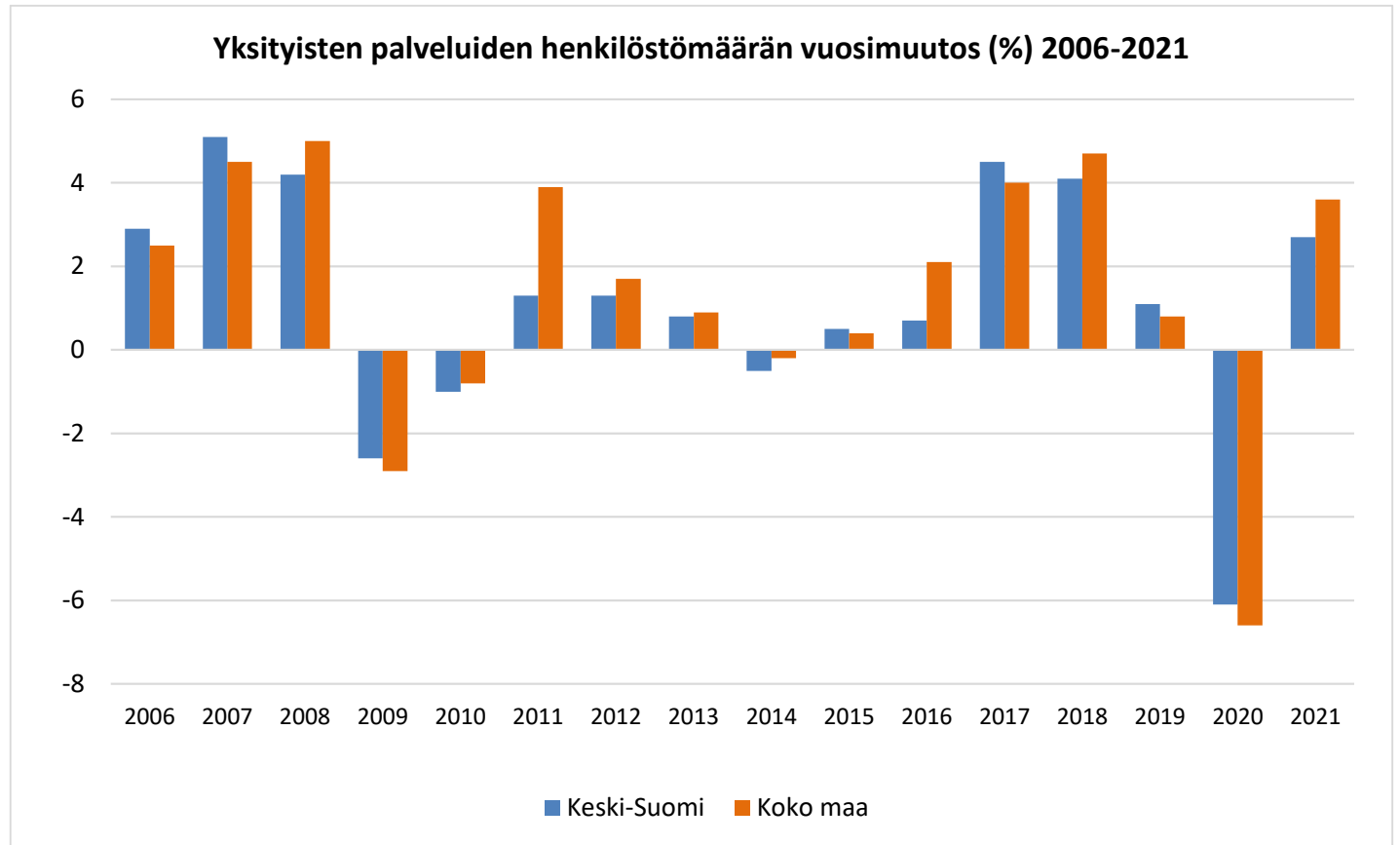
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Yksityisiin palveluihin sisältyy Kuljetus ja varastointi; Majoitus- ja ravitsemistoiminta; Informaatio ja viestintä; Kiinteistöala; Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta; Hallinto- ja tukipalvelutoiminta; Taiteet, viihde ja virkistys; sekä Muu palvelutoiminta.

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Yksityisten palvelualojen henkilöstömäärä

Rajua laskua palvelualojen henkilöstömäärässä kurottiin ripeästi umpeen vuonna 2021 kasvun yltäessä lähes 3 %:iin Keski-Suomessa.

	Keski-Suomi	Koko maa
2019	1,1 %	0,8 %
2020	-6,1 %	-6,6 %
2021	2,7 %	3,6 %

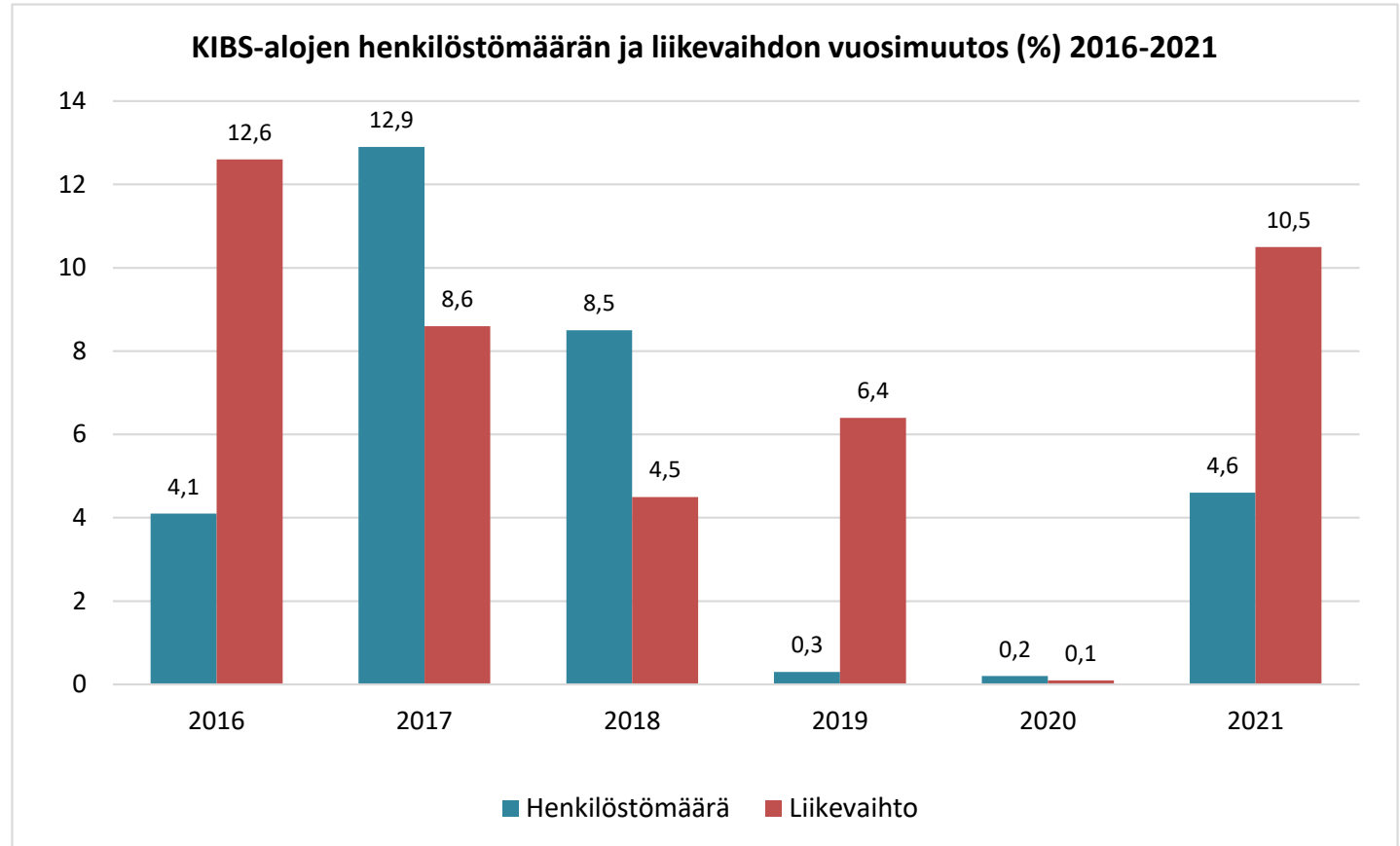

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Osaamisintensiiviset liike-elämän palvelut (KIBS)

Keski-Suomessa KIBS-alojen vuosia jatkunut reipas kasvu pysähtyi vuonna 2020, mutta vahvat kasvulukemat kirjattiin jälleen vuonna 2021.

Korostuva innovaatio- ja tuottavuushakuisuus sekä tiedon hallinta ja tiedolla johtaminen pitävät osaltaan yllä kysyntää osaamisintensiivisille yrityspalveluille. Klusteriin sisältyviin henkilöstö- ja työnvälityspalveluihin vaikuttavat talouden yleinen pirstyminen ja työmarkkinoiden vilkastuminen, sekä mm. matkailun, kaupan ja rakentamisen alan kehitys.

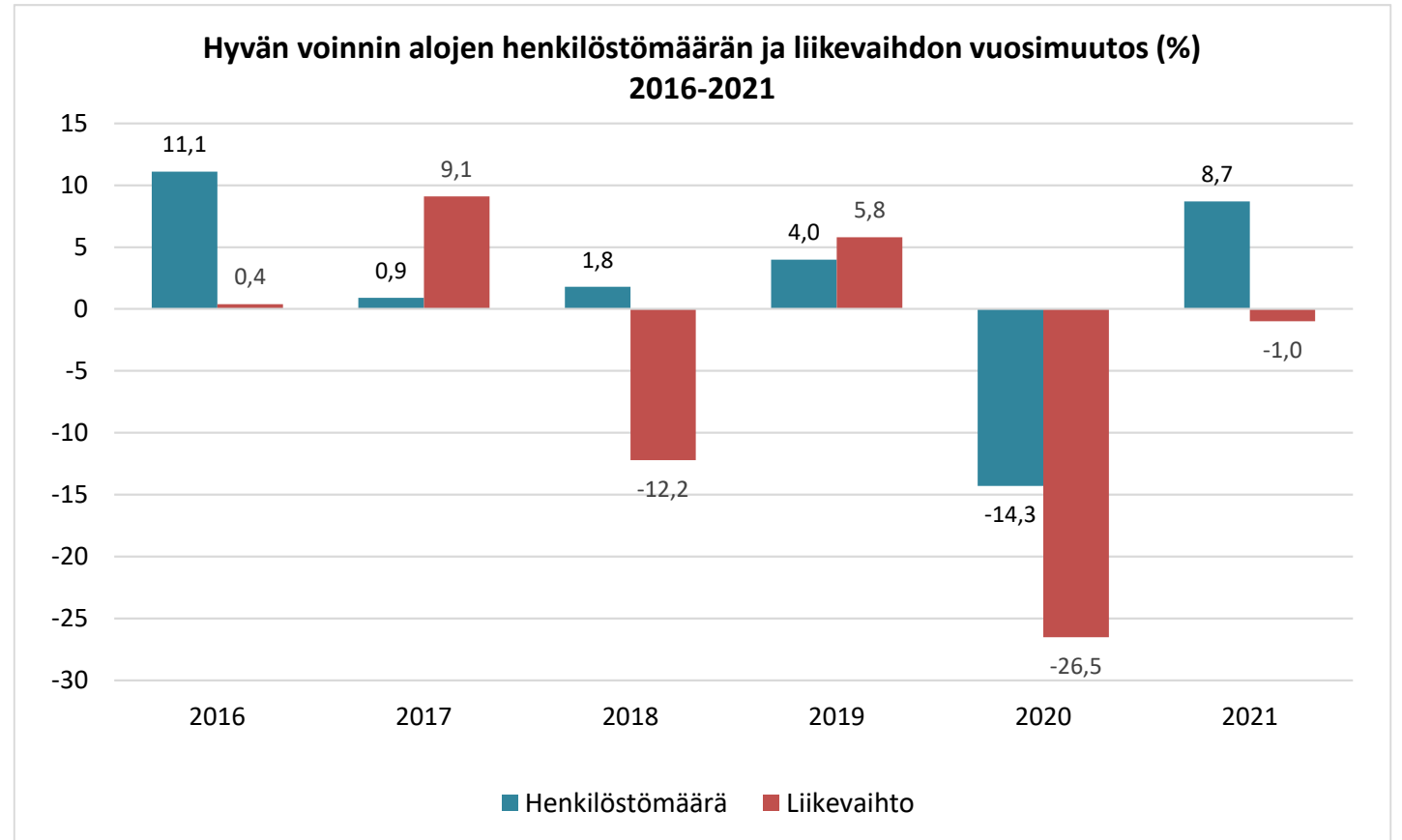
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

KIBS-klusteriin sisältyvät Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta; Tietopalvelutoiminta; Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta sekä Työllistämistoiminta.

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Hyvän voinnin klusteri

Koronapandemia hiljensi matkailun ja tapahtumasektorin rajusti, mikä heijastui neljänneksen liikevaihtomenetyksenä Keski-Suomessa vuonna 2020. Yhteiskunnan asteittainen avautuminen helpotti tilannetta, mutta edelleenkin vuonna 2021 liikevaihto laski hieman.

Henkilöstömäärä sen sijaan oli jo reippaassa kasvussa vuonna 2021.

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

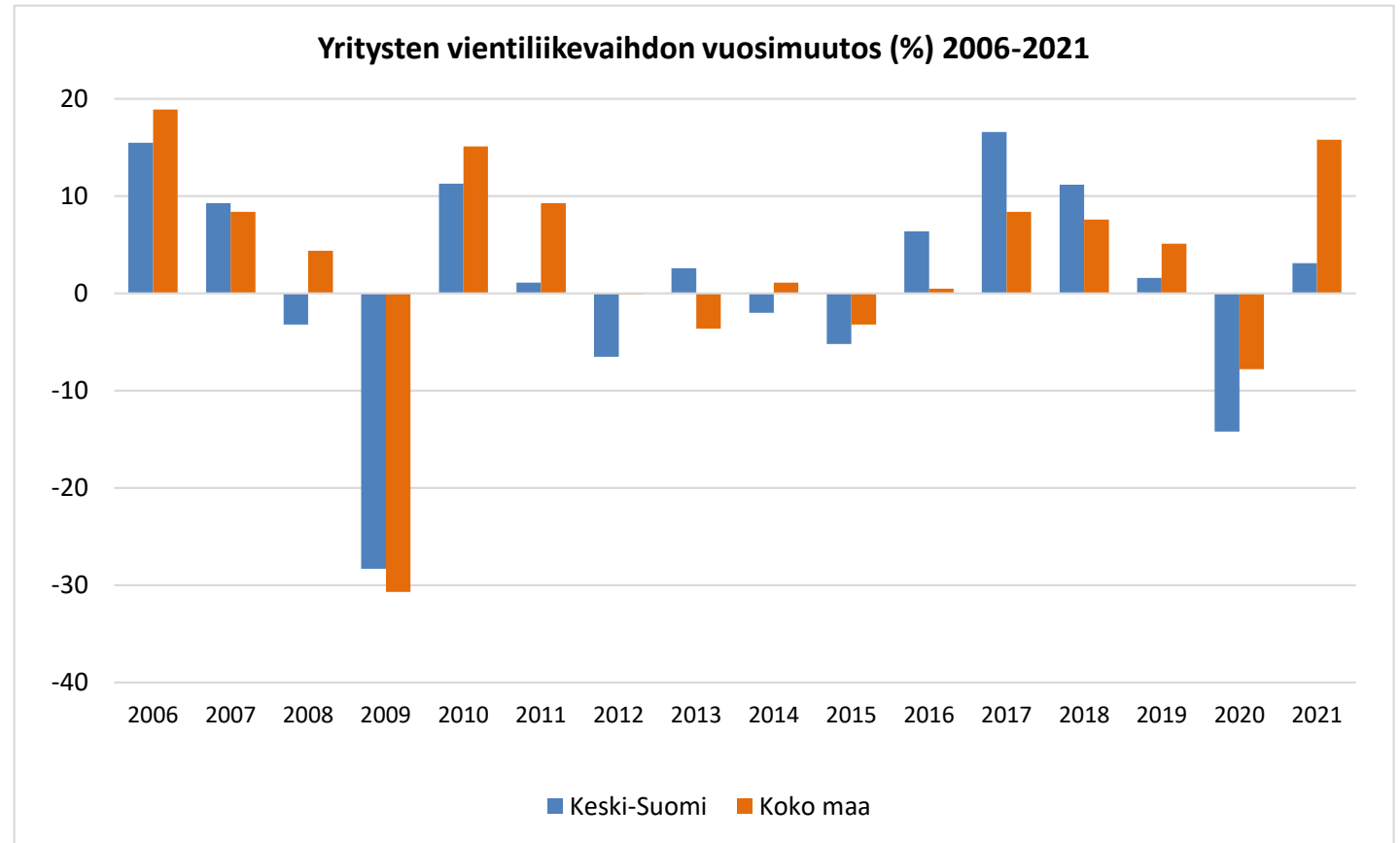
Hyvän voinnin klusteri sisältää majoituspalvelut, kulttuuri- ja viihdetoiminnan, urheilutoiminnan sekä hui- ja virkistyspalvelut.

Viennin kehitys Keski-Suomessa vuosina 2006-2021

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Vientiliikevaihto

Suomen yritysten vientiliikevaihto oli huimassa kasvussa vuonna 2021. Keski-Suomen kasvulukemia hillitsi Kaipolan myötä menetetty vienti. Kasvua kuitenkin kertyi heikon edellisvuoden jälkeen 3 %.

	Keski-Suomi	Koko maa
2019	1,6 %	5,1 %
2020	-14,2 %	-7,8 %
2021	3,1 %	15,8 %

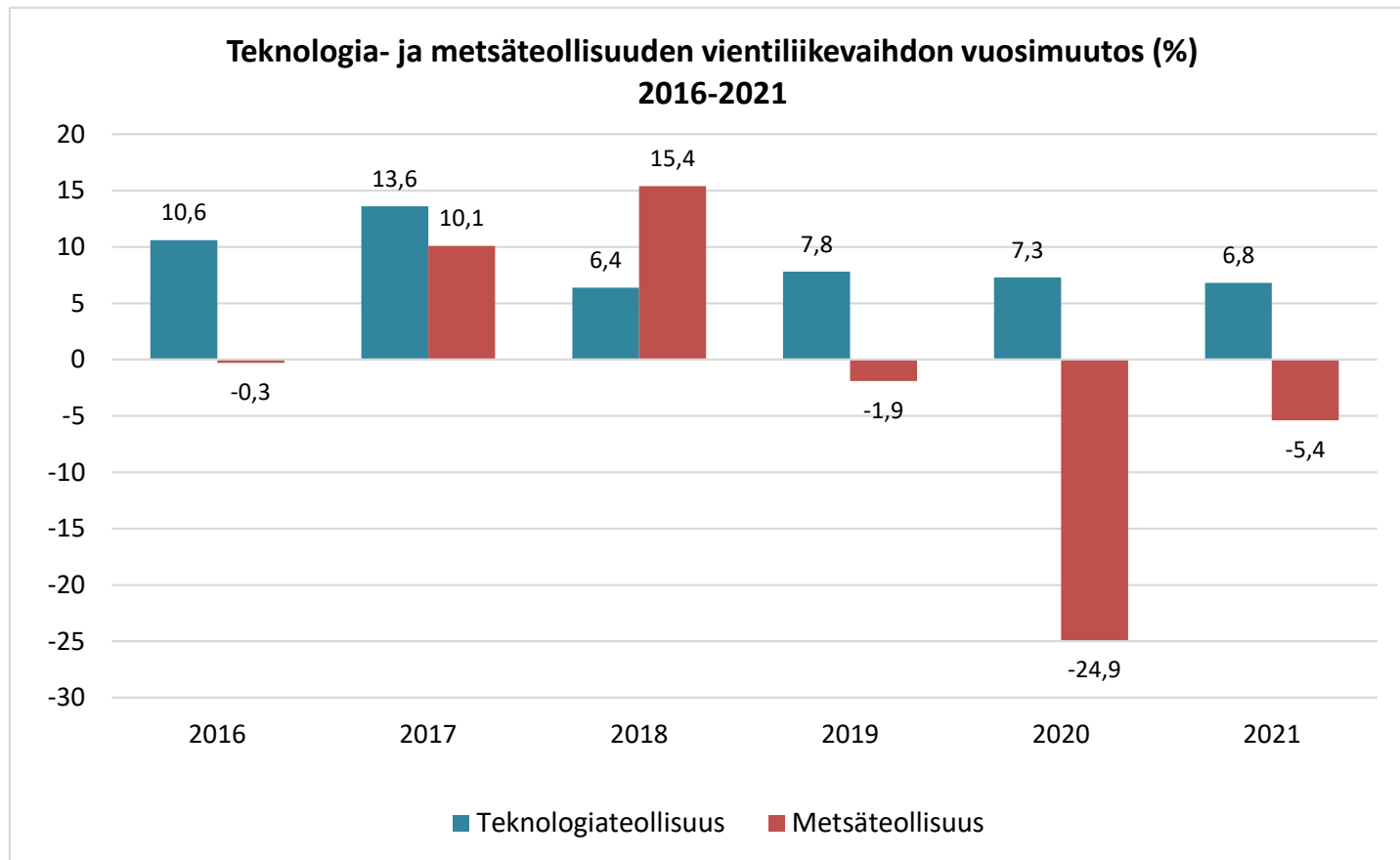

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Teknologia- ja metsäteollisuuden vienti

Keski-Suomen suurimmat vientisektorit ovat kehittyneet eri suuntiin. Teknologia-
teollisuuden vahva ja tasainen kasvu
jatkui vuonna 2021. Metsäteollisuuden
viennistä hävisi neljännes vuonna 2020 ja
vuodelle 2021 laskua tuli 5 %.

Toisaalta Äänekoskella, missä metsä-
teollisuuden rooli on merkittävä, oli
teollisuuden kasvu vahvaa vuonna 2021.

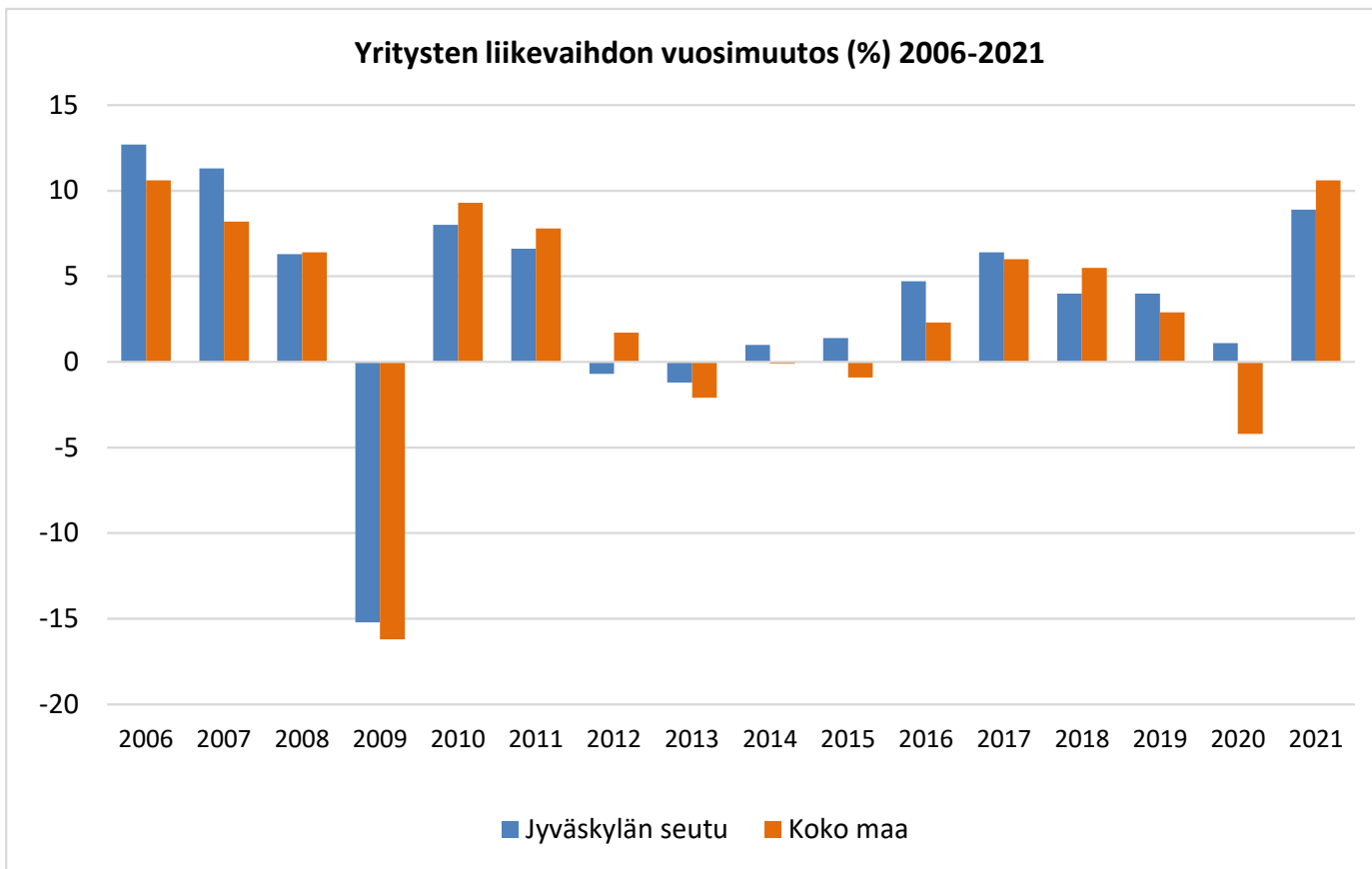
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Yritysten liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys seuduilla vuosina 2006-2021

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Yritysten liikevaihto Jyväskylän seudulla

Jyväskylän seudulla yritysten yhteenlaskettu liikevaihto on kasvanut vuodesta 2014. Koronavuosi 2020 maltillisti kasvua, mutta hieman heikomman vuoden jälkeen vuonna 2021 seudulla yllettiin 9 %:n kasvuun. Kaikkien päätoimialojen kehitys Jyväskylän seudulla on hyvin nousujohteista.

	Jyväskylän seutu	Koko maa
2019	4,0 %	2,9 %
2020	1,1 %	-4,2 %
2021	8,9 %	10,6 %

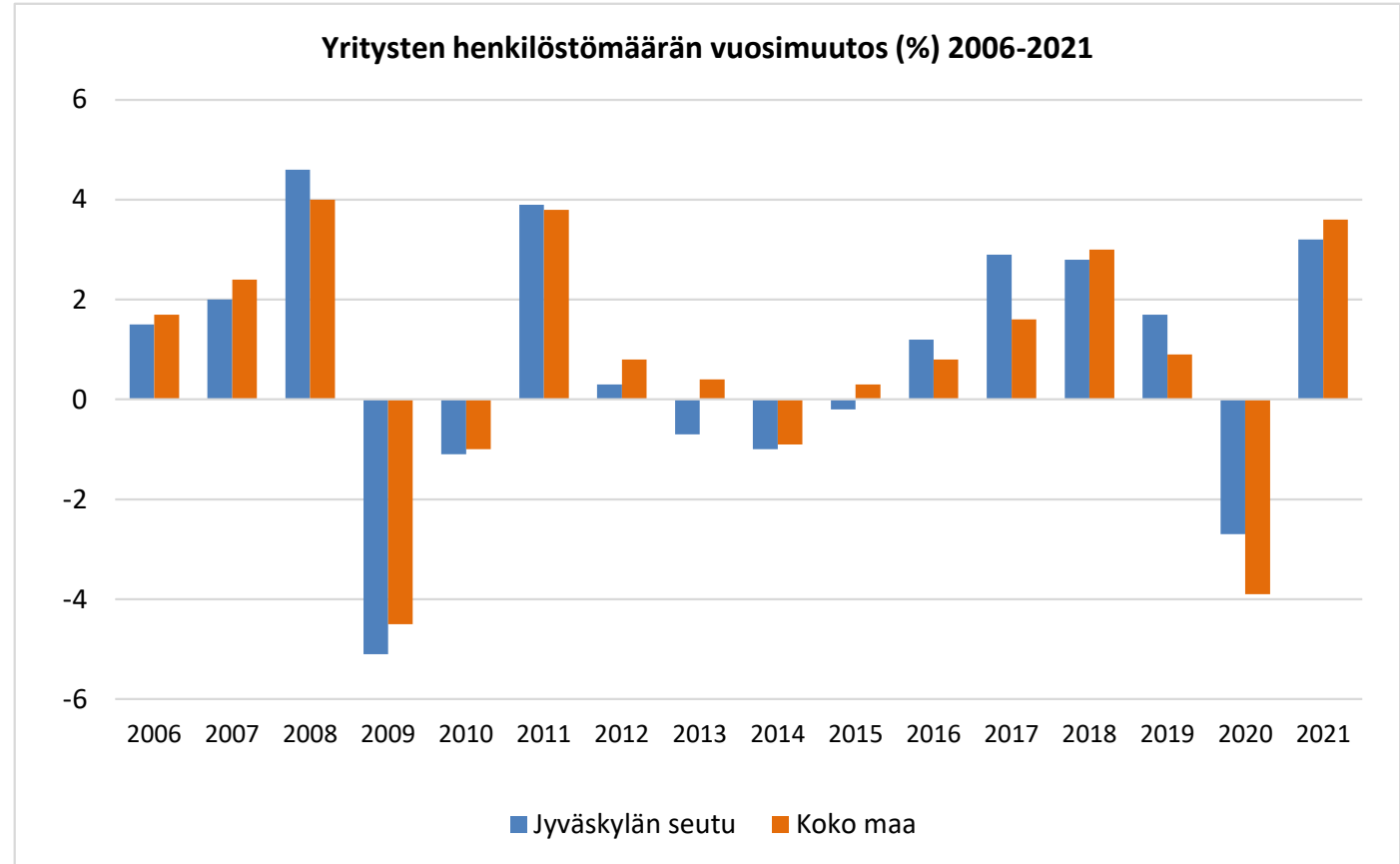

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Yritysten henkilöstömäärä Jyväskylän seudulla

Yritysten henkilöstömäärä väheni Jyväskylän seudulla vuonna 2020, mutta palasi reippaaseen kasvuun vuonna 2021. Erityisesti yksityisellä palvelusektorilla kasvu oli vahvaa.

	Jyväskylän seutu	Koko maa
2019	1,7 %	0,9 %
2020	-2,7 %	-3,9 %
2021	3,2 %	3,6 %

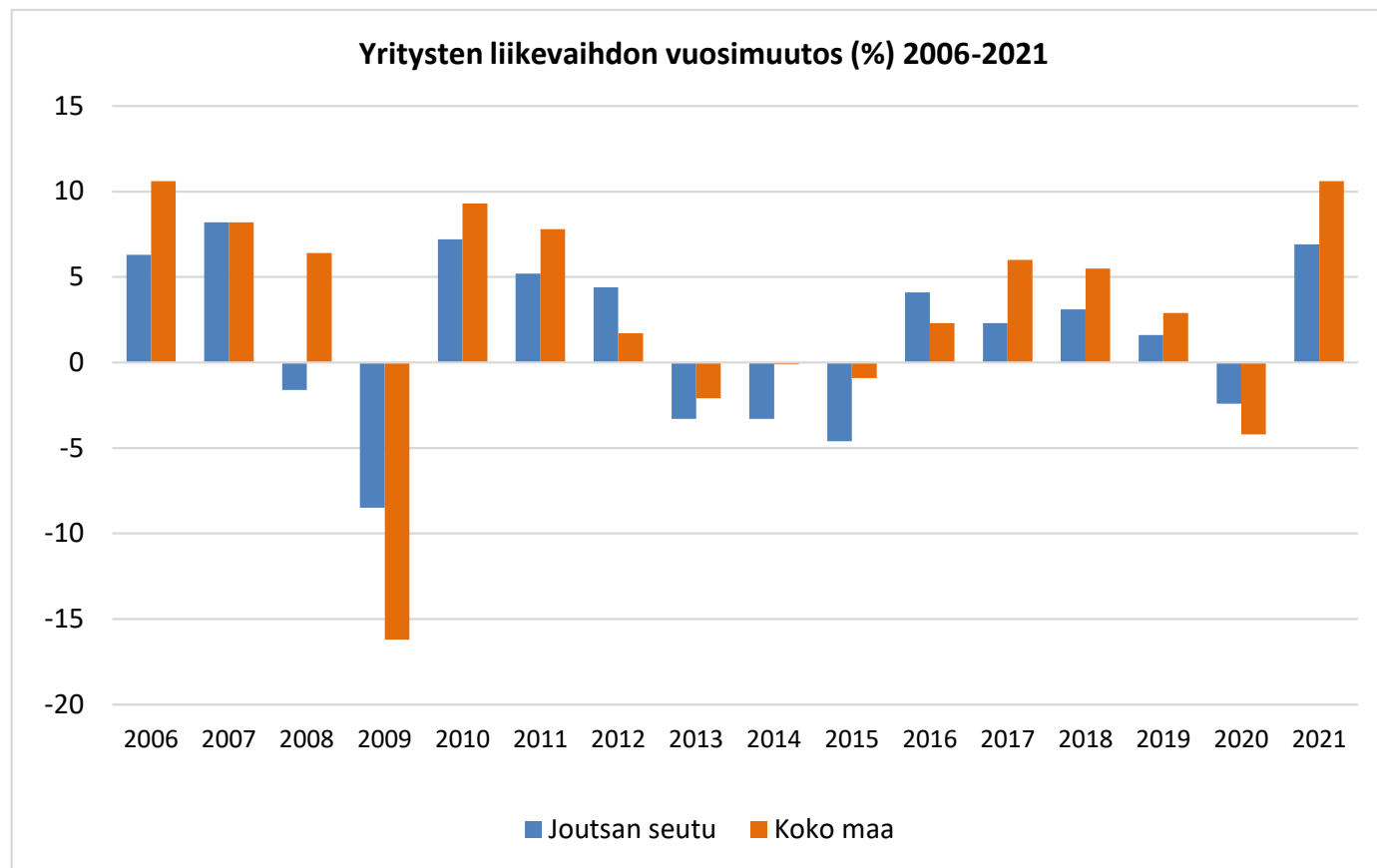

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Yritysten liikevaihto Joutsan seudulla

Joutsan seudulla yritysten liikevaihto kasvoi vuonna 2021 reippaasti edeltävän vuoden notkahduksen jälkeen.

	Joutsan seutu	Koko maa
2019	1,6 %	2,9 %
2020	-2,4 %	-4,2 %
2021	6,9 %	10,6 %

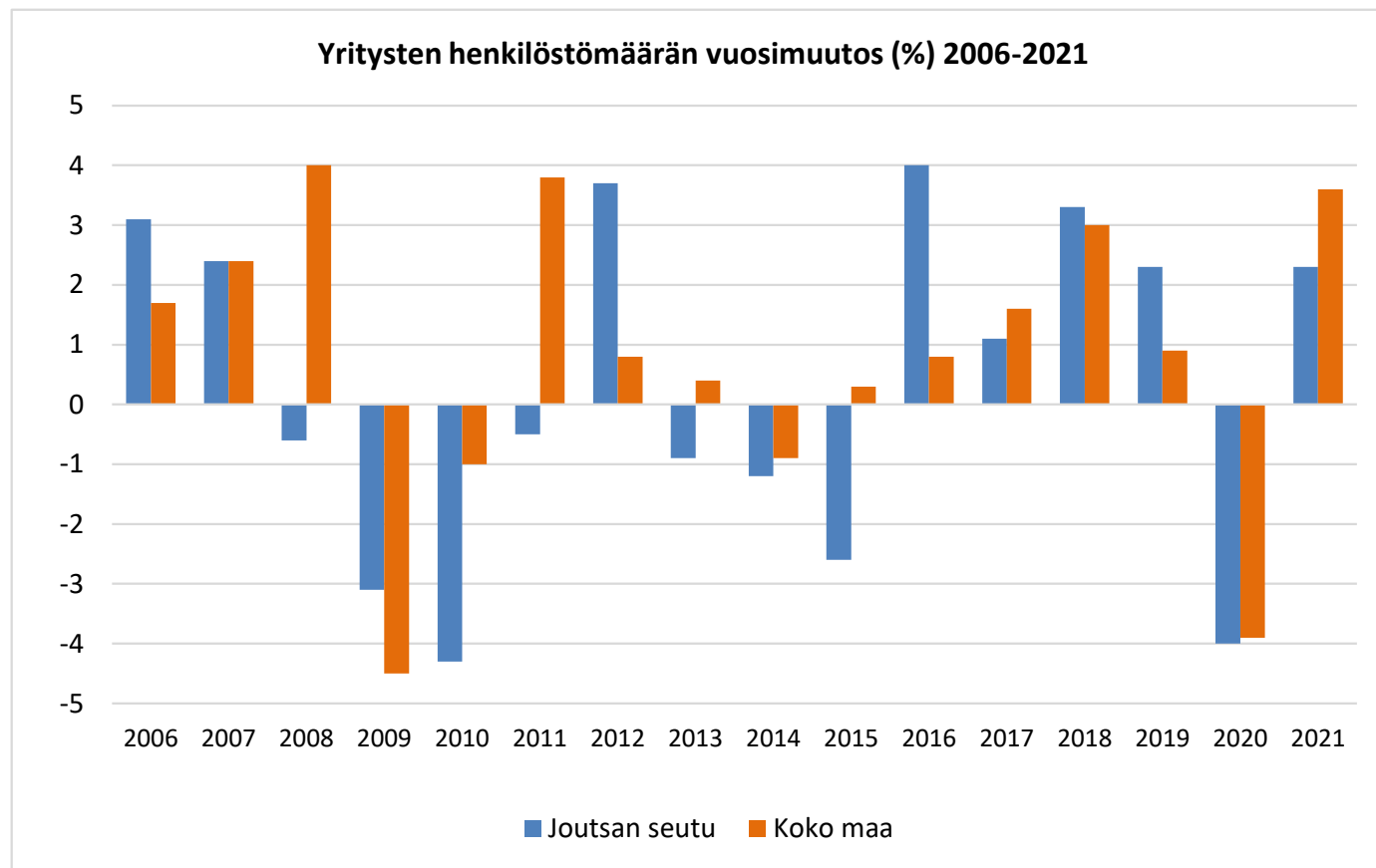

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Yritysten henkilöstömäärä Joutsan seudulla

Joutsan seudun yritysten henkilöstömäärä laski vuonna 2020 koko maan tahdissa 4 %. Tätä kuitenkin seurasi kasvun vuosi 2021.

	Joutsan seutu	Koko maa
2019	2,3 %	0,9 %
2020	-4,0 %	-3,9 %
2021	2,3 %	3,6 %

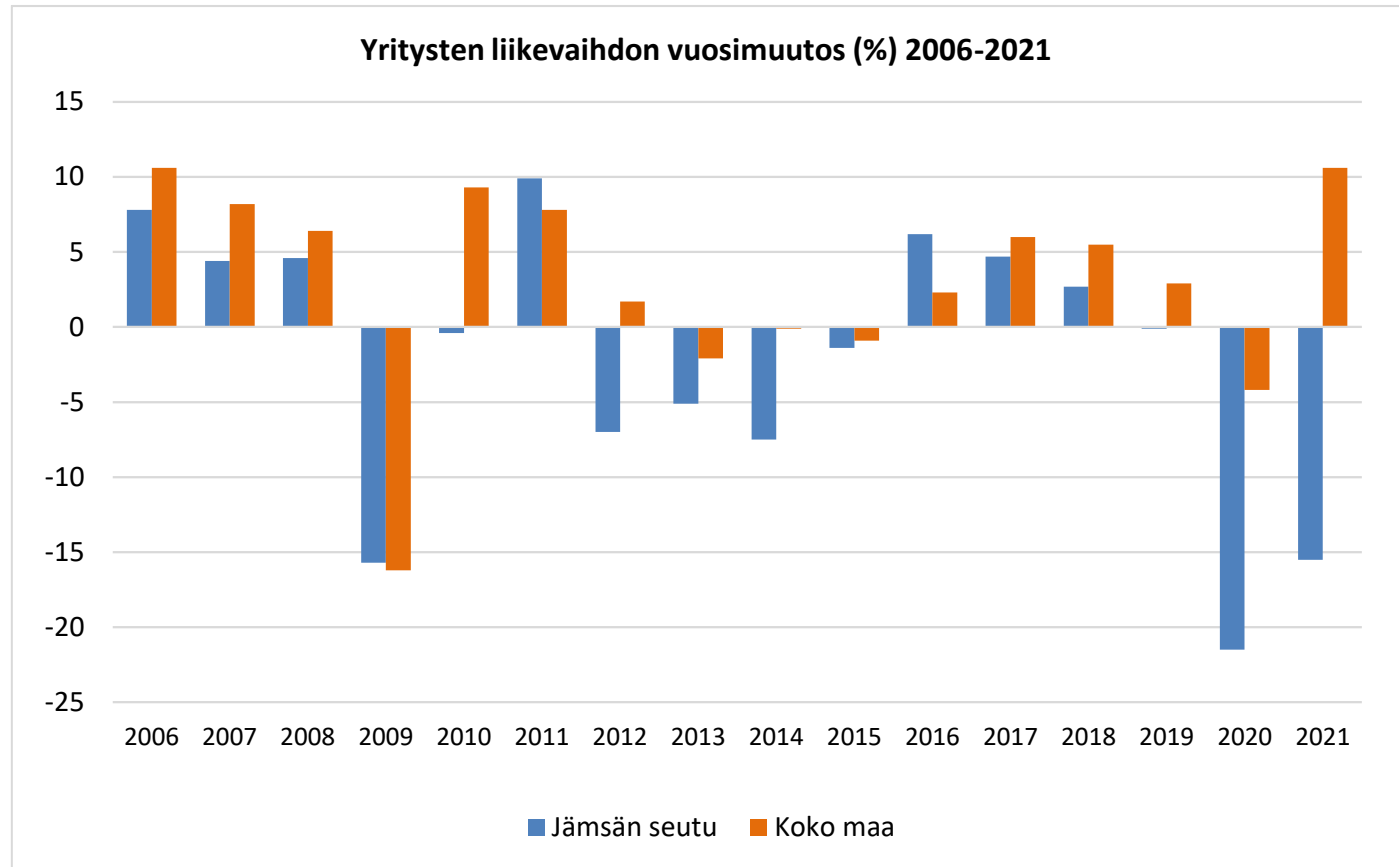
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Yritysten liikevaihto Jämsän seudulla

Jämsän seudulla yritysten liikevaihto romahti vuonna 2020, ja lasku syveni edelleen vuonna 2021. Laskua kertyi vuoden 2019 tasoon verrattuna 34 %. Teollisuuden liikevaihdosta hävisi 42 %.

Kaupan alalla kehitys on ollut nousujohteista ja matkailun piristyessä myös yksityiset palvelut ovat kehittyneet Jämsässä myönteisesti.

	Jämsän seutu	Koko maa
2019	-0,1 %	2,9 %
2020	-21,5 %	-4,2 %
2021	-15,5 %	10,6 %

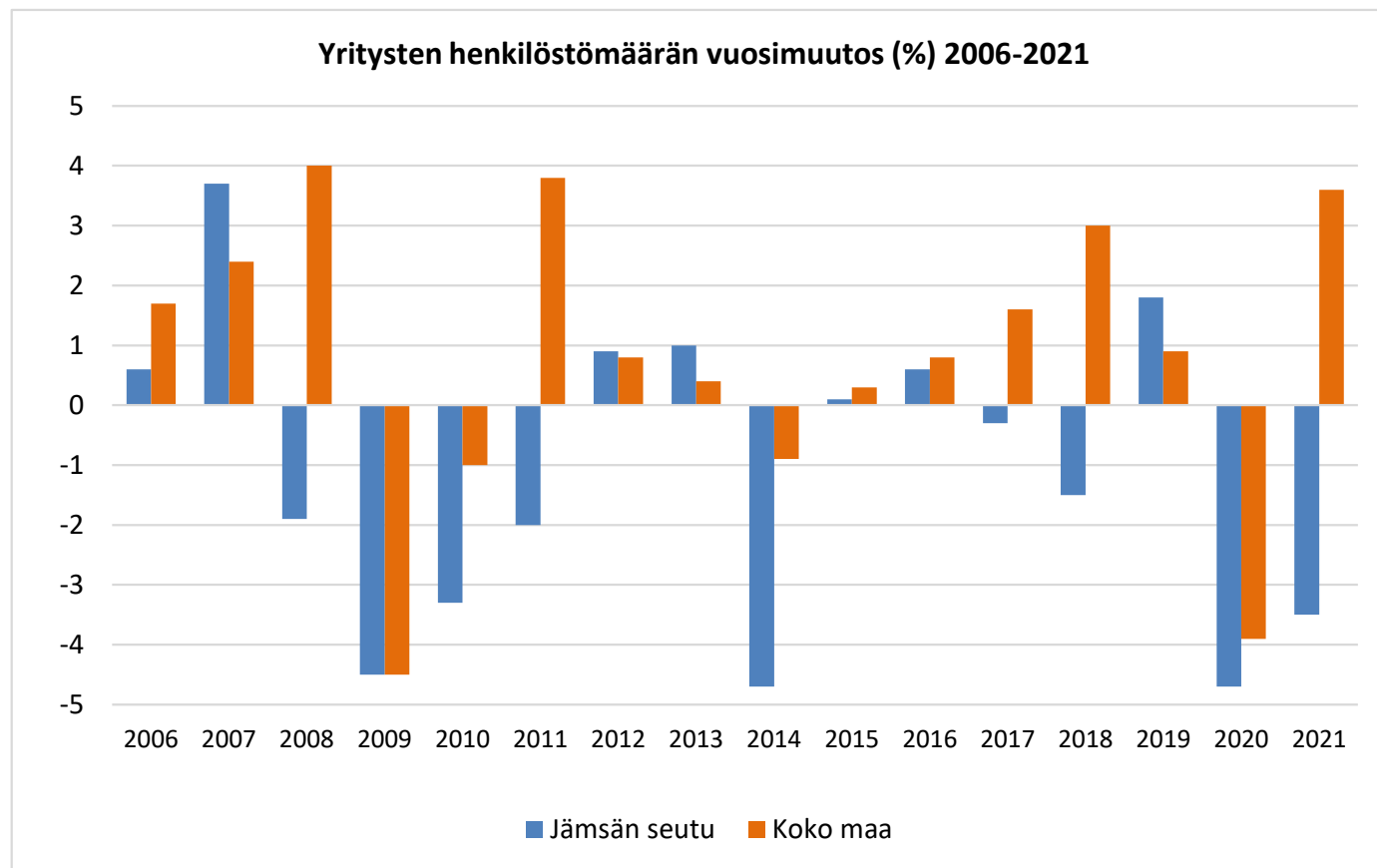

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Yritysten henkilöstömäärä Jämsän seudulla

Jämsän seudun yritysten henkilöstömäärässä vaikeat vuodet ovat näkyneet liikevaihdon menetyksiä vähemmän. Henkilöstömäärä on laskenut 8 % vuoteen 2019 verrattuna.

	Jämsän seutu	Koko maa
2019	1,8 %	0,9 %
2020	-4,7 %	-3,9 %
2021	-3,5 %	3,6 %

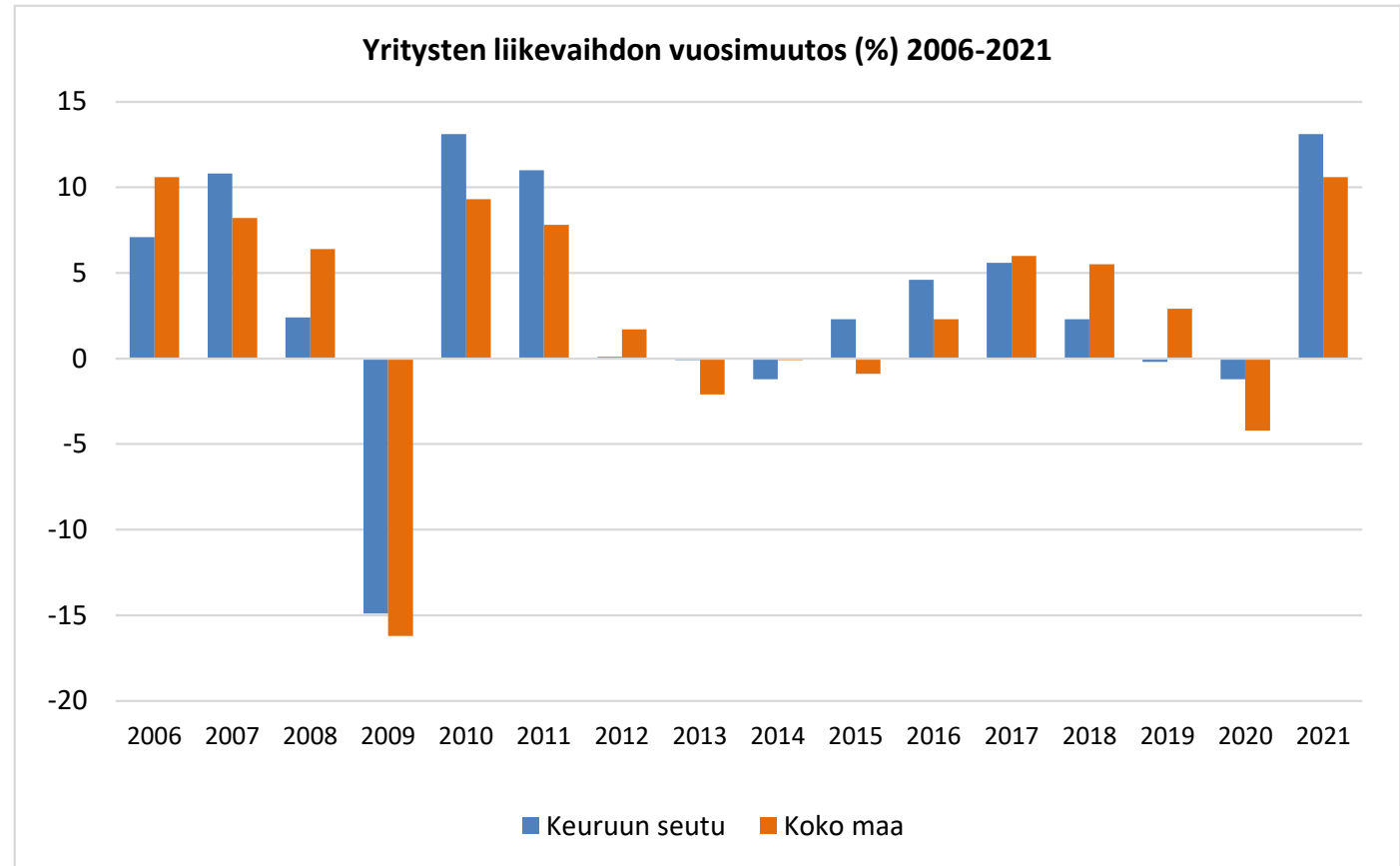

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Yritysten liikevaihto Keuruun seudulla

Keuruun seudulla yritysten liikevaihto kasvoi kahden maltillisen laskuvuoden jälkeen 13 % vuonna 2021. Mm. seudun teollisuusyrityksissä on ollut erittäin hyvä vire.

	Keuruun seutu	Koko maa
2019	-0,2 %	2,9 %
2020	-1,2 %	-4,2 %
2021	13,1 %	10,6 %

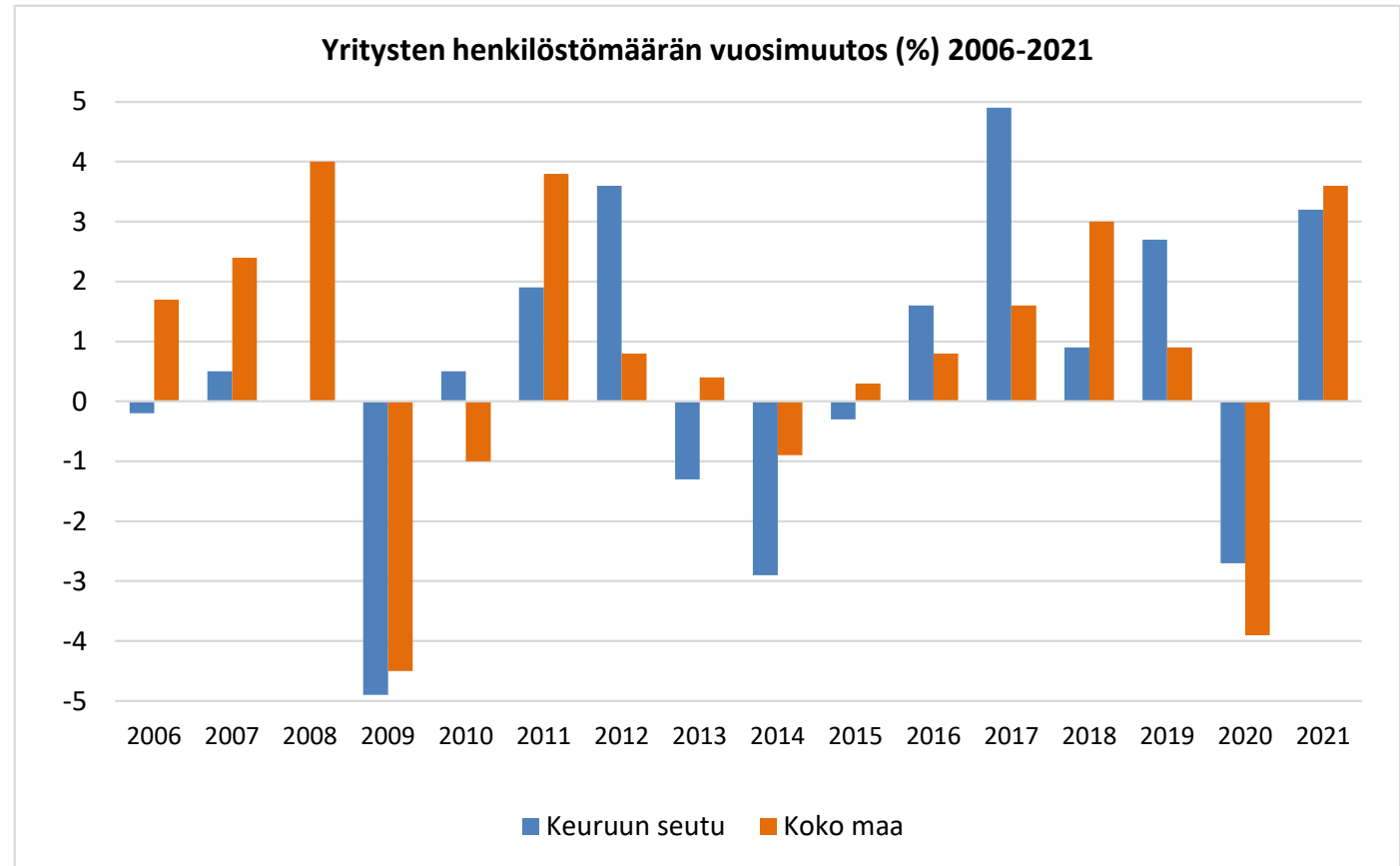

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Yritysten henkilöstömäärä Keuruun seudulla

Keuruun seudun yritysten henkilöstömäärä palasi vuonna 2021 jälleen kasvuun, erityisesti teollisuuden ja kaupan alan vedossa.

	Keuruun seutu	Koko maa
2019	2,7 %	0,9 %
2020	-2,7 %	-3,9 %
2021	3,2 %	3,6 %

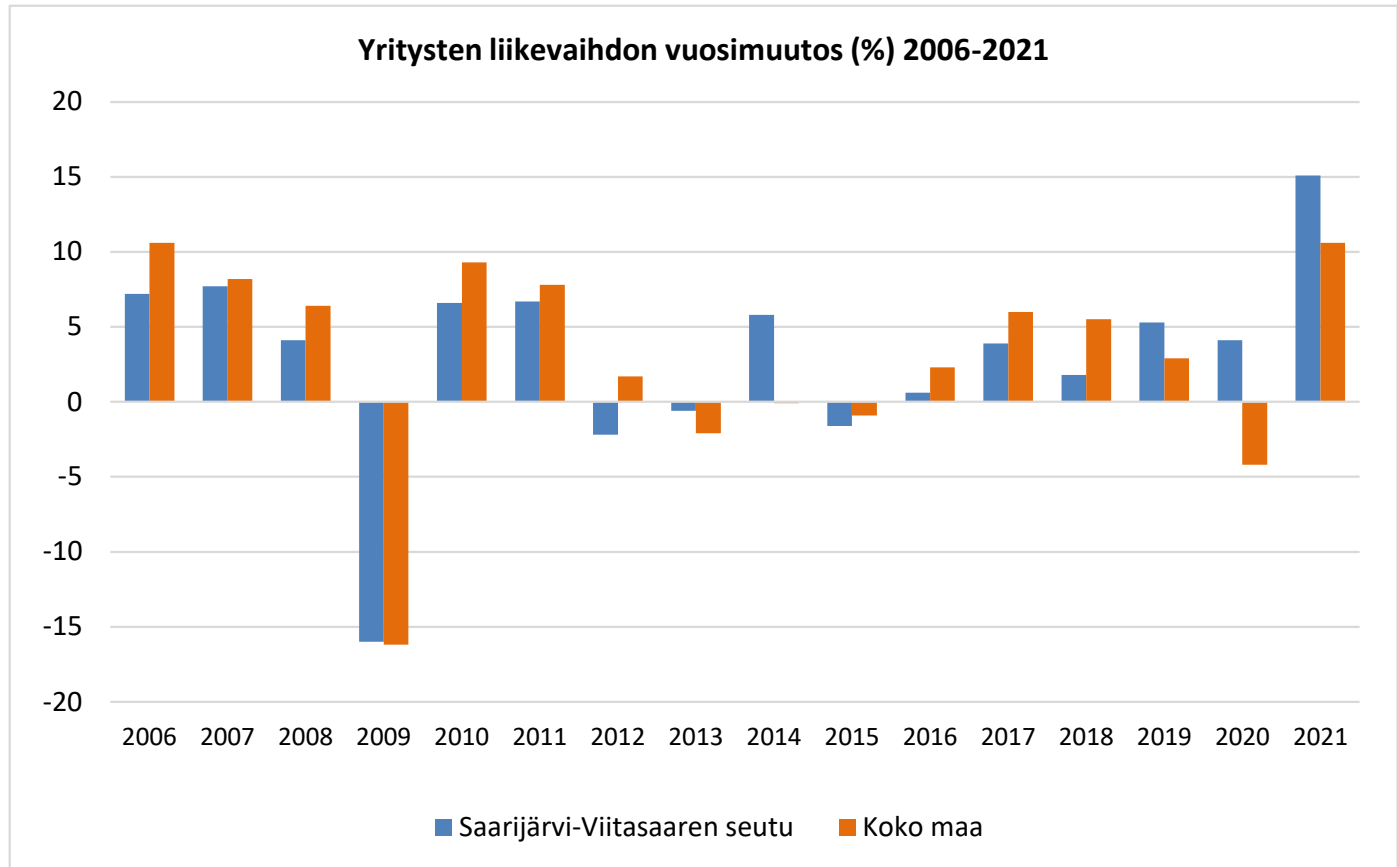

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Yritysten liikevaihto Saarijärvi-Viitasaaren seudulla

Saarijärvi-Viitasaaren seudulla yritysten liikevaihto on ollut kasvussa koronasta huolimatta. Vuodelle 2021 kasvua kertyi huimat 15 % edellisvuodesta.

	Saarijärvi-Viitasaari	Koko maa
2019	5,3 %	2,9 %
2020	4,1 %	-4,2 %
2021	15,1 %	10,6 %

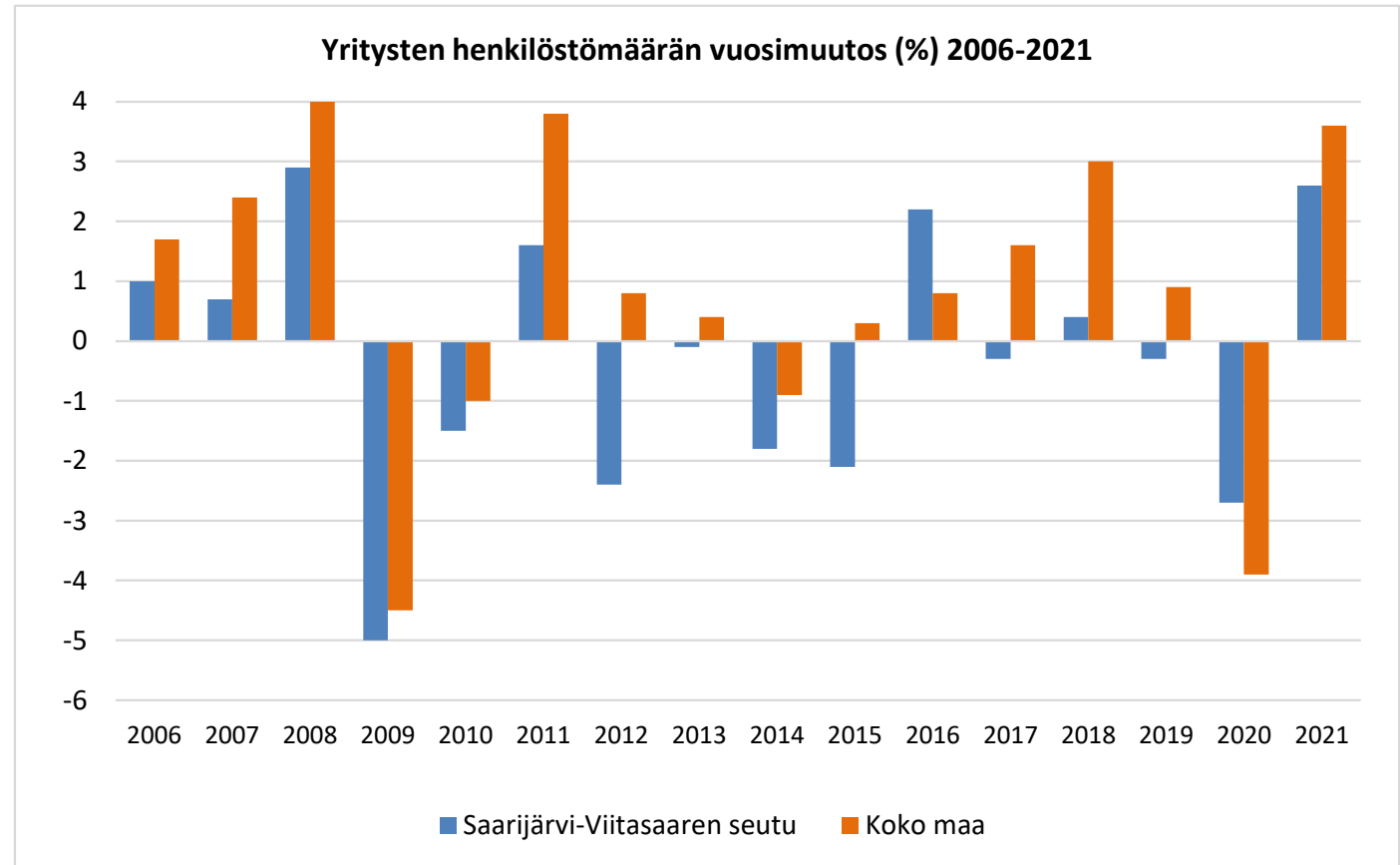

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Yritysten henkilöstömäärä Saarijärvi-Viitasaaren seudulla

Saarijärvi-Viitasaaren seudun yritysten henkilöstömäärä on ollut useana vuonna laskussa, mutta kääntyi kasvuun vuonna 2021.

	Saarijärvi-Viitasaari	Koko maa
2019	-0,3 %	0,9 %
2020	-2,7 %	-3,9 %
2021	2,6 %	3,6 %

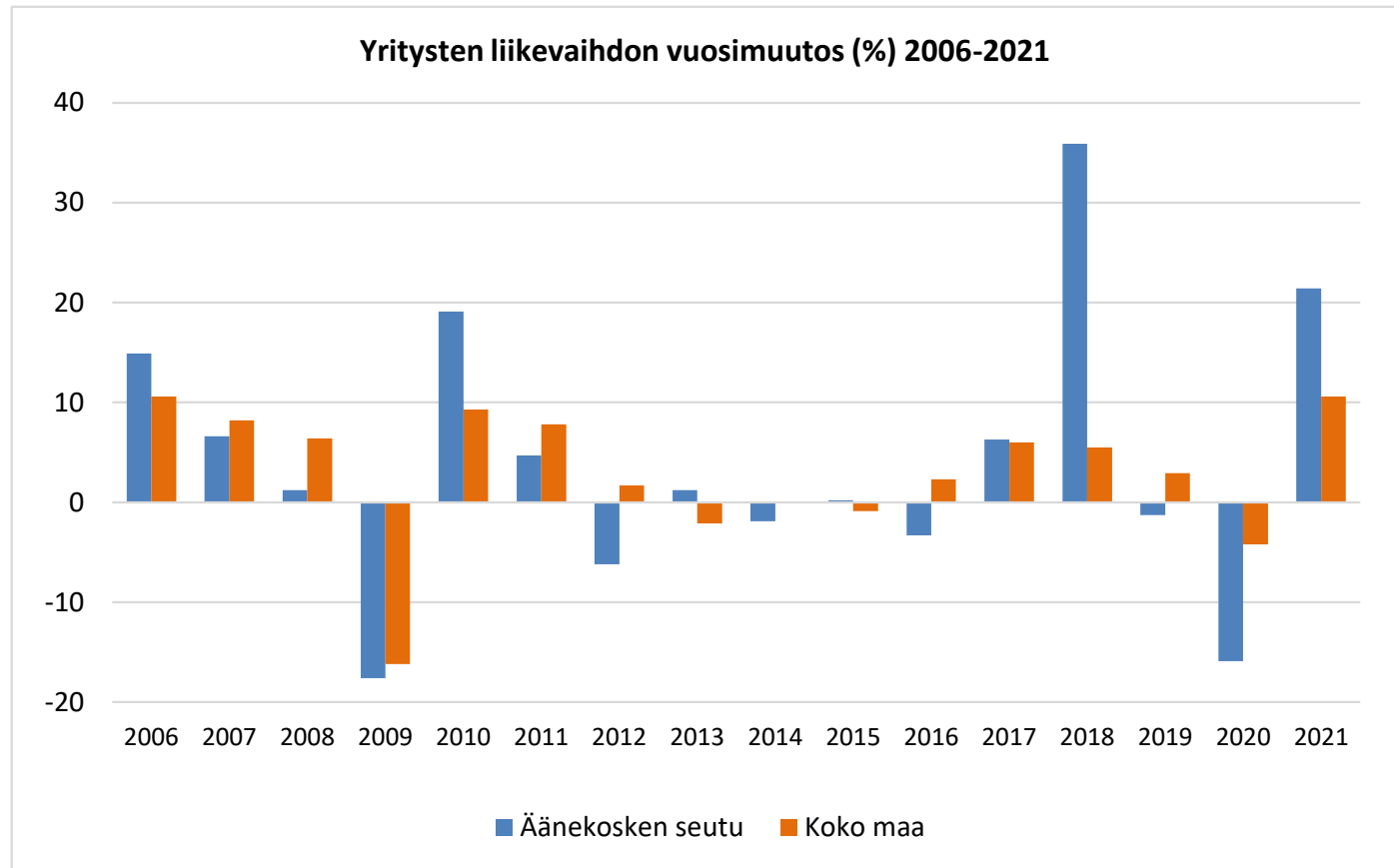

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Yritysten liikevaihto Äänekosken seudulla

Äänekosken seudulla on koettu isoja heilahteluja yritysten kokonaisliikevaihdossa. Vuonna 2020 liikevaihdot laskivat 16 % ja vuonna 2021 kasvua kertyi 21 %. Äänekosken seutu oli liikevaihdolla mitaten maakunnan kovin kasvaja. Metsäteollisuuden kehitys ja sen painottuminen biotuotteisiin Äänekoskella heijastuu vahvasti seudun kehitykseen.

	Äänekosken seutu	Koko maa
2019	-1,3 %	2,9 %
2020	-15,9 %	-4,2 %
2021	21,4 %	10,6 %

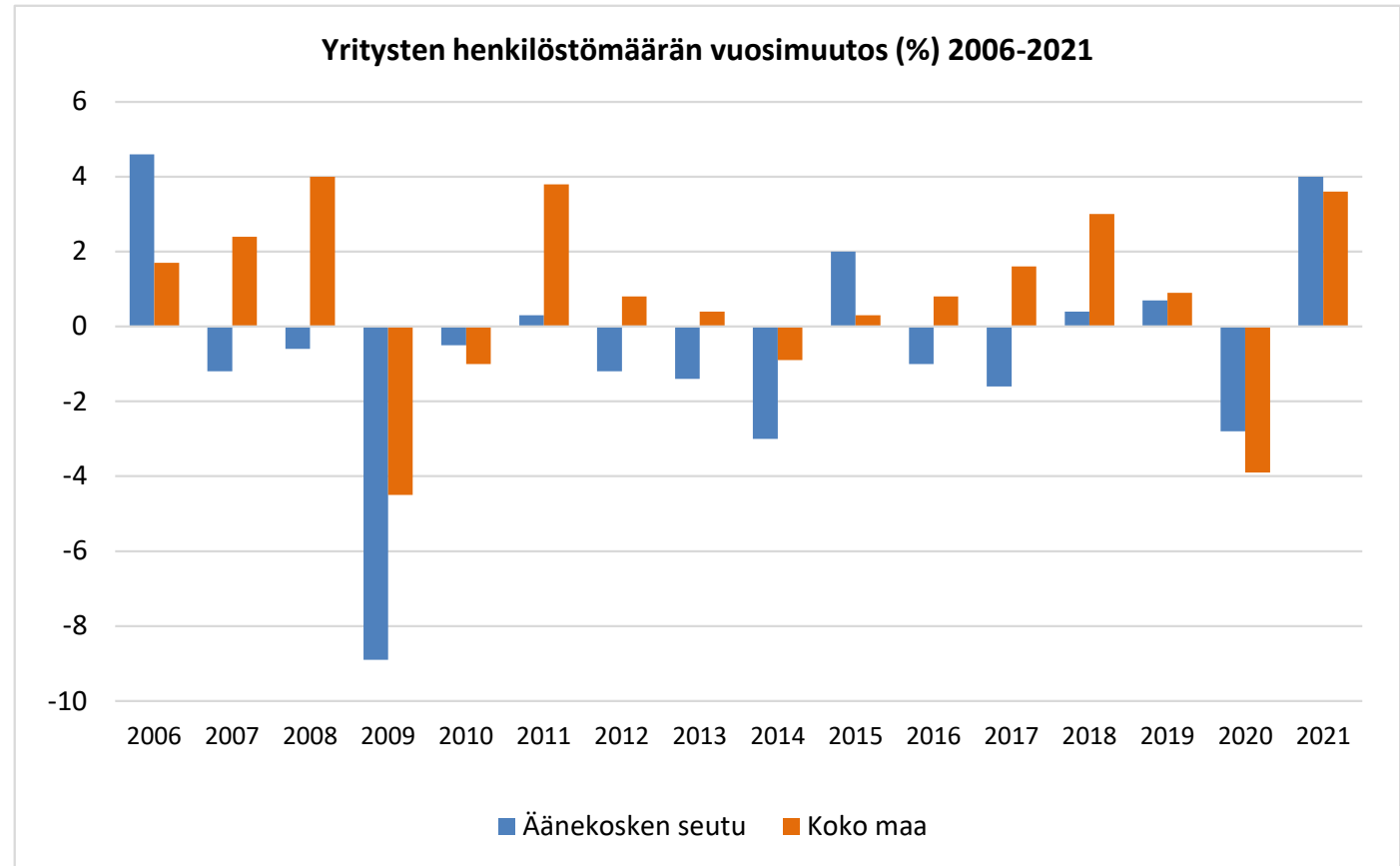

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2022: Yritysten henkilöstömäärä Äänekosken seudulla

Myös yritysten henkilöstömäärällä mitaten vuosi 2021 oli vahvan kasvun vuosi Äänekosken seudulla.

	Äänekosken seutu	Koko maa
2019	0,7 %	0,9 %
2020	-2,8 %	-3,9 %
2021	4,0 %	3,6 %

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Lisätietoja Keski-Suomen Aikajanasta:

Kirsi Mukkala, Keski-Suomen liitto
kirsi.mukkala@keskisuomi.fi